

Velallisen oikeusturva saatavien perinnässä

Opas Tampereen ev. lut. seurakuntien
raha-asianeuvojille

Satu Niemelä

OPINNÄYTETYÖ
Elokuu 2021

Liiketalous
Juridiikka

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liitetalouden tutkinto-ohjelma
Juridiikka

NIEMELÄ, SATU:

Velallisen oikeusturva saatavien perinnässä
Opas Tampereen ev. lut. seurakuntien raha-asianeuvojille

Opinnäytetyö 70 sivua, joista liitteitä 25 sivua
Elokuu 2021

Tässä opinnäytetyössä perehdyttiin sekä vapaaehtoiseen että oikeudelliseen perintään, erilaisiin maksuhäiriömerkintöihin säilytysaikoineen, maksujärjestelyihin sekä velan vanhentumiseen. Työn toimeksiantajana oli Tampereen ev. lut. seurakunnat ja työ tehtiin raha-asianeuvontaa vapaaehtoistyönä tekeville.

Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä seurakunnan raha-asianeuvojien tietämystä saatavan perintään liittyvästä lainsäädännöstä sekä sitä kautta lisätä velallisten tietoisuutta omista oikeuksistaan. Tarkoituksena oli tehdä opas, joka käsittää kokonaisuudessaan saatavan perintäprosessin aina mahdolliseen ulosottoon ja veloista selviytymiseen saakka.

Työ toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jonka tuotoksena syntyi opas. Opas tehtiin raportissa esitetyn teorian pohjalta. Opinnäytetyön raporttiosuudessa käytettiin lainopillista tutkimusta, jossa hyödynnettiin oikeuslähteitä kuten lakeja, lain valmisteluaineistoja sekä oikeuskirjallisuutta.

Oppaan tarkoituksena oli tiivistää teoria helposti luettavaan muotoon. Oppaassa jäsenneltiin asiat mahdollisimman selkeästi, jotta se olisi käytännöllinen ja helpokäyttöinen. Opas tehtiin sähköiseen muotoon, mutta halutessa sen voi myös painattaa.

Asiasanat: saatavien perintä, maksuhäiriömerkintä, maksujärjestelyt, velan vanhentuminen, raha-asianeuvonta

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
Legal Studies

NIEMELÄ, SATU:

Debtor's Legal Protection in Debt Collection

A Guide for Financial Advisors of the Federation of Tampere Ev. Luth. Parishes

Bachelor's thesis 70 pages, appendices 25 pages
August 2021

This thesis examined both voluntary and legal collection, various payment default entries, payment arrangements and the expiration periods of debt. The mandator of this thesis was the Federation of Tampere Ev. Luth. Parishes and the thesis was written for the financial advisors who are volunteers.

The aim of the thesis was to increase financial advisors' knowledge of the legislation of debt collection and, by extension, to increase the awareness of debtors about their rights. The purpose was to create a guide covering the debt collection process as a whole, up to the possible enforcement and surviving from debts.

The thesis was implemented as a functional thesis and the output was a guide. The guide was made on the basis of the theory outlined in the report. The report section of the thesis was created by using laws, law preparatory materials and legal literature.

The purpose of the guide was to summarise the theory. In the guide the issues were clearly structured to make it practical and easy to use. The guide was made in electronic form, but if desired it could also be printed.

Key words: debt collection, payment default entry, payment arrangements, expiration periods of the debt, financial advice

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	VAPAAEHTOINEN PERINTÄ	8
	2.1 Perintälaki	8
	2.2 Hyvä perintätapa	11
	2.2.1 Velallisen oikeus saada tietoja	13
	2.2.2 Maksuvelvollisuuden kiistäminen.....	14
	2.3 Maksumuistutus ja -vaatimus	15
	2.4 Perintäkulut ja korkojen määräytyminen	17
	2.5 Velallisen oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä	19
3	OIKEUDELLINEN PERINTÄ.....	21
	3.1 Suppea ulosotto	22
	3.2 Ulosmittaus	23
	3.3 Muutoksenhaku.....	25
4	MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄT	27
5	MAKSUJÄRJESTELYT	29
	5.1 Maksusuunnitelma	29
	5.2 Vapaaehtoinen velkojen järjestely	30
	5.3 Yksityishenkilön velkajärjestely	32
	5.3.1 Velkajärjestelyhakemus.....	32
	5.3.2 Velkajärjestelyn eteneminen.....	34
	5.3.3 Velkajärjestelyn esteet.....	35
6	VELAN VANHENTUMINEN	37
7	TOIMINNALLISEN OSUUDEN TOTEUTUS	39
8	POHDINTA	40
	LÄHTEET	42
	LIITTEET	45
	Liite 1. Tuotos	45

LYHENTEET JA TERMIT

HE	Hallituksen esitys
KSL	Kuluttajansuojalaki (20.1.1978/38)
LaVM	Lakivaliokunnan mietintö
PerintäL	Laki saatavien perinnästä (22.4.1999/513)
SopMenL	Laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa (22.12.1978/1061)
UK	Ulosottoakaari (15.6.2007/705)
VanhL	Laki velan vanhentumisesta (15.8.2003/728)
VJL	Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä (25.1.1993/57)
VJA	Asetus yksityishenkilön velkajärjestelystä (25.1.1993/58)

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Tampereen ev. lut. seurakuntien raha-asianeuvojille neuvonnan tueksi opas, joka käsittää saatavan perintään liittyvät vaiheet velallisen oikeusturvan näkökulmasta. Oppaassa käsitellään lisäksi keinoja veloista selviytymiseen. Työn tavoitteena on lisätä raha-asianeuvojien tietämystä saamisen perintään liittyvästä lainsäädännöstä sekä sitä kautta lisätä velallisten tietoisuutta omista oikeuksistaan. Raportti on lainopillinen tutkimus, jossa on käytetty oikeuslähteitä, kuten lakeja, lain valmisteluaineistoja sekä oikeuskirjallisuutta.

Kuten Petri Willman kirjassaan Saatavien perintä (2019) toteaa, perintäliiketoiminnasta on tullut erittäin kilpailtu toimiala ja tämä on osaltaan johtanut velallisen näkökulmasta oikeusturvaongelmiin. Perintätoimeksiannoissa on yksi piirre, joka erottaa sen muista kaupallisista sopimuksista: perinnän kustannukset korvaa perintälain nojalla kolmas osapuoli eli velallinen, joka ei ole sopimusteitse osallinen hinnanmuodostukseen. Velallinen ei voi myöskään itse valita perintätoimistoaan. (Willman 2019, 207.) Asiakastiedon tilastojen mukaan vuonna 2020 maksuhäiriö oli 392 200 henkilöllä. Määrä on 1,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten maksuhäiriön omaavia on 30–34 -vuotiaiden keskuudessa ja kaikissa ikäluokissa merkintöjä on eniten miehillä. (Asiakastieto 2020.)

Laki saatavien perinnästä (PerintäL, 513/1999) tuli voimaan 1.9.1999. Lakiin tehtiin merkittäviä muutoksia 1.5.2005. Tuolloin muun muassa tarkennettiin perintälain soveltamisalaa, lisättiin velallisen tiedonsaantioikeus, täsmennettiin perintäkuluja koskevaa pykälää sekä säädettiin uudet kuluttajasaatavien perintäkuluja koskevat pykälät. Muutos paransi kuluttajavelallisen asemaa, sillä useisiin menettelytapoihin saatiin selkeät, velvoittavat normit. (Willman 2019, 204.)

Aiheeseen liittyen on tehty useampia opinnäytetöitä, muun muassa talous- ja velkaneuvontaan sekä ulosottoon. Tässä työssä kuvataan velallisen oikeusturvan näkökulmasta koko saatavan perintään liittyvä prosessi aina mahdolliseen

ulosottoon ja velkojen järjestelyyn saakka. Opas on tehty raha-asianeuvontaa vapaaehtoistyönä tekeville henkilöille, eikä vastaavaa ole aiemmin tehty. Huomioitavaa on, ettei vapaaehtoisilla voida olettaa olevan aiempaa osaamista tai tietotaitoa saatavan perintään liittyvästä lainsäädännöstä.

Tässä opinnäytetyössä ei käsitellä yritysvelallisen asemaa, sillä he eivät ole seurakunnan raha-asianeuvonnan pääasiallisia asiakkaita. Tässä työssä käsitellään ainoastaan kuluttajavelallisia ja siten kuluttajasaatavien perintää. Kuluttajalla tarkoitetaan kuluttajansuojalain (KSL, 38/1978) 1 luvun 4 §:n (16/1994) mukaan luonnollista henkilöä, joka hankkii kulutushyödykkeitä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten. Laki saatavien perinnästä määrittelee kuluttajasaatavan seuraavasti: ”Kuluttajasaatavalla tarkoitetaan tässä laissa sellaista elinkeinonharjoittajan saatavaa, joka perustuu kulutushyödykkeen luovuttamiseen tai luoton myöntämiseen kuluttajalle.” Kuluttaja on siis vastikkeellisesti hankkinut tavaran, palvelun tai luoton ja saanut maksuaikaa. Tällöin syntyy luottosuhde, jossa saatavaa kutsutaan kuluttajasaatavaksi. (Willman 2019, 30.)

2 VAPAAEHTOINEN PERINTÄ

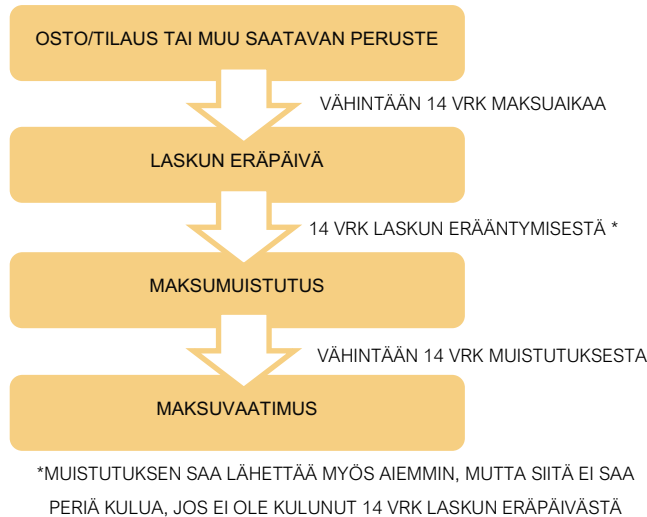
Perintätoiminnassa sovelletaan lakia saatavien perinnästä (PerintäL, 513/1999), jäljempänä perintälaki. Sovellettaviksi tulevat kuitenkin myös monet muut lait, kuten laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä (411/2018), kuluttajansuojalaki (KSL, 38/1978), tietosuojalaki (1050/2018) sekä laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa (SopMenL, 1061/1978) (Willman 2019, 20). Koska tässä työssä tarkastellaan perintää velallisen oikeusturvan näkökulmasta, keskitytään tässä pääasiassa perintälakiin sekä kuluttajansuojalakiin. Lakien lisäksi on hyödynnetty muun muassa kuluttaja-asiamiehen antamia lausuntoja hyvää perintätapaa koskien.

Velallisen oikeusturva korostuu erityisesti silloin, kun kyseessä on yrityksen tai julkisyhteisön sekä kuluttajan välinen oikeussuhde. Kuluttaja on lähtökohtaisesti heikommassa asemassa suhteessa elinkeinonharjoittajaan. Perintätoiminnassa liikutaan yleisesti alueella, jossa sekä velkojalla että velallisella voi olla hatara käsitys omista oikeuksista ja velvollisuuksista. Kuluttajan voi olla vaikea arvioida, ovatko häneen kohdistetut perintätoimet asianmukaisia ja vaaditut kustannukset sallittuja. Pahimmassa tapauksessa tämä voi johtaa oikeudenmenetyksiin, mikäli kuluttaja ei osaa ottaa selvää omista oikeuksistaan. Tahot, jotka harjoittavat perintätoimintaa ammattimaisesti joutuvat huomioimaan myös velallisen oikeudet. Lainvastaisia tai selkeästi perusteettomia saatavia ei saa ottaa perittäväksi. (Willman 2019, 26, 43.)

2.1 Perintälaki

Perintälain lähtökohtana voidaan pitää sitä, että velallinen on syyllistynyt maksulaiminlyöntiin ja on täten velvollinen korvaamaan velkojalle perintätoimenpiteistä aiheutuvat kulut (Willman 2019, 206). Perintälain 1 §:n 1 momentin (28/2005) mukaan perintää ovat ne toimenpiteet, joilla pyritään saamaan velallinen vapaaehtoisesti suorittamaan erääntynyt saatava. Perintälaki tulee siten sovellettavaksi, kun saatava on erääntynyt. Laskussa on pääsääntöisesti ilmoitettu maksuaika tai yksilöity eräpäivä, milloin saatava tulee suorittaa. Perintää ovat

siten kaikki ne velkojan toimet, jotka tapahtuvat eräpäivän jälkeen ja joiden tavoitteena on saada velallinen suorittamaan velkansa ilman oikeudellista perintää. (Willman 2019, 13–14.) Kuviossa 1 on kuvattu vapaaehtoisen perinnän vaiheet.

KUVIO 1. Vapaaehtoisen perinnän vaiheet

Perintälaki on niin sanottu yleislaki eli sitä ei sovelleta, mikäli muualla laissa asiasta säädetään toisin. Perintälaki määrittelee hyväksyttävät perintätoimenpiteet sekä niistä aiheutuvien kulujen kohtuullisen tason. Lisäksi laki määrittää velallisen oikeuksia ja velvollisuuksia tilanteissa, joissa velallinen laiminlyö velkojan saatavan suorittamisen ja laiminlyönti johtaa velkojan jatkotoimiin. Perintälain 2 §:n mukaan lain säännöksistä ei saa poiketa velallisen vahingoksi. Tämä tarkoittaa sitä, että lain säännöksistä ei voida poiketa edes sopimusteitse tavalla, joka kaventaisi velallisen oikeuksia. (Willman 2019, 13, 19, 23, 25.) Tässä opinäytetyössä lähtökohtaisesti käsitellään vain velallisen oikeuksia ja velvollisuudet on rajattu työn ulkopuolelle. Toki oikeudet ja velvollisuudet usein nivoutuvat yhteen ja siten myös velvollisuuksia välillä sivutaan.

Ulosotto ei ole perintälain mukaista perintää eikä perintälain säännökset koske saatavan velkomista tuomioistuimessa. Tätä koskevat säännökset löytyvät ulosottokaaresta (UK, 705/2007). Perintälain säännöksiä kuitenkin tulee noudattaa oikeudenkäynnin ohella tehtävässä vapaaehtoisessa perinnässä. (Lindström

2014, 223.) Ulosottokaarella säädetään muun muassa ulosoton yleisistä menettelysäännöksistä, ulosmittauksesta, täytäntöönpanosta, varojen tilityksestä sekä muutoksenhausta.

Perintälaki velvoittaa sekä velkojaa itseään että tämän mahdollisesti käyttämää asiamiestä. Asiamiehenä käytetään tavallisimmin perintätoimistoa. Perintälaissa on myös useita säännöksiä, jotka koskevat nimenomaisesti vain tilanteita, joissa asiamies perii saatavaa velkojan lukuun. (Willman 2019, 12.)

Perinnän näkökulmasta saatavia on kahdenlaisia: yksityisoikeudellisia ja julkisoikeudellisia. Keskeisin ero näiden välillä koskee niiden täytäntöönpanoa. Periaatteessa kaikki saatavat ovat yksityisoikeudellisia, ellei toisin ole säädetty erityislainsäädännössä. Mikäli yksityisoikeudellista saatavaa halutaan periä täytäntöönpanon eli ulosoton avulla, tulee saatavalle hankkia täytäntöönpanoperuste. Tavallisesti tällainen täytäntöönpanoperuste on käräjäoikeuden antama yksipuolinen tuomio velkomusasiassa. (Pönkä & Willman 2005, 17.)

Saatava voi olla erityislainsäädännön nojalla suoraan ulosottokelpoinen. Tämä tarkoittaa sitä, että saatavaa voidaan periä ulosoton avulla ilman erillistä täytäntöönpanoperustetta. Kaikki julkisyhteisöjen tuottamat palvelut ja niistä perittävät maksut eivät kuitenkaan ole suoraan ulosottokelpoisia. Tyypillisiä suoraan ulosottokelpoisia saatavia ovat muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä päivähoitomaksut. (Pönkä & Willman 2005, 18–19.)

Nykylainsäädännön mukaan suurin osa julkisyhteisöjen saatavista voidaan siirtää kolmannen tahon perittäväksi. Perintälain 9 §:ssä on listattu ne saatavat, joita ei saa antaa toimeksisaajan perittäväksi. Lisäksi eräiden julkisoikeudellisten saatavien perinnästä on säädetty erityislainsäädännössä ja tällöin perintälaki ei tule sovellettavaksi. Tällaisia saatavia ovat esimerkiksi erilaiset sakot ja menettämisseuraamukset, joiden täytäntöönpanosta säädetään laissa sakon täytäntöönpanosta (672/2002). (Willman 2019, 97, 189–191.)

Eduskunnan lakivaliokunta on mietinnössään (LaVM 30/1998, 7) hyväksynyt hallituksen esityksessä tehdyt rajaukset siitä, milloin kunnan suoraan ulosottokelpoinen julkisoikeudellinen saatava voidaan antaa ulkopuolisen perittäväksi.

Rajanvedon lähtökohtana on ollut saatavan luonne ja nimenomaisesti se, perustuuko saatava julkisen vallan käyttöön. Suoraan ulosottokelpoisista kuntien saatavista suurin osa on terveydenhuollon palvelumaksuja, joita voidaan pitää luonteeltaan yksityisoikeudellisina. Pääosa kuntien ja kaupunkien saatavista ovat sellaisia, joiden perinnässä voidaan käyttää asiamiestä (Willman 2019, 194).

2.2 Hyvä perintätapa

Perintälain 4 §:ssä säädetään hyvästä perintätavasta. Sen mukaan perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaisia tai muutoin velallisen kannalta sopimattomia menettelyjä. Perinnän tulisi aina olla asiallista, tahdikasta ja velallisen yksityisyyttä tulisi kunnioittaa (HE 199/1996, 11). Lisäksi kuluttajan kannalta hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään kuluttajansuojalain 2 luvussa. Perintälain 4 §:n mukaan perinnässä ei saa antaa väärää tai harhaanjohtavaa tietoa maksamatta jättämisen seuraamuksista eikä aiheuttaa velallisille tarpeetonta haittaa taikka tarpeettomia kuluja. Lisäksi velallisen yksityisyyden suojan vaarantaminen on perintälain 4 §:n nojalla kielletty eikä vanhentunutta tai muuten lakannutta saatavaa saa periä.

Perintälain 4 §:n mukaista väärää tietoa olisi esimerkiksi se, että perintäkirjeessä väitetään saatavan maksamatta jättämisen aiheuttavan maksuhäiriömerkinnän, vaikkei oikeudelliseen perintään olisi vielä edes ryhdytty. Myös esimerkiksi perusteeton lupaus jo syntyneen maksuhäiriömerkinnän poistamisesta saatavan maksamisen jälkeen on väärää tietoa. Kuitenkin ammattimaisessa perintätoiminnassa on yleisesti katsottu hyväksyttäväksi varoittaa velallista maksulaiminlyöntiä seuraavasta oikeudellisesta perinnästä ja sen vaikutuksesta luottotietoihin. Perintälain 4 §:n mukaista harhaanjohtavaa tietoa olisi esimerkiksi se, että velkoja ryhtyy saatavan eräännyttyä käyttämään yhteydenpidossa aputoiminimeä, joka voi vieläpä viitata perintätoimintaan. Tällöin velallinen voi saada harhaanjohtavan kuvan siitä, kuka saatavaa perii ja velallinen voi virheellisesti luulla saatavan siirtyneen perintätoimistolle perittäväksi. (Lindström 2014, 228–229.) Lainsäätäjän voidaan katsoa pitäneen totuudenmukaisen tiedon antamista

erittäin tärkeänä, sillä totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon antamisesta maksun laiminlyönnin seuraamuksista on säädetty rangaistus. Perintälain 17 §:n mukaan tällainen hyvän perintätavan vastainen toiminta saattaa tulla rangaistavaksi perintärikkomuksena. (Willman 2019, 59.)

Hyvä perintätapa edellyttää, ettei velalliselle aiheuteta tarpeettomia kuluja. Tällaisia kuluja voisi syntyä esimerkiksi siitä, että pienehkön saatavan perintäkirje toimitettaisiin haastemiehen välityksellä. Myös lyhyin aikavälein lähetetyt useat maksumuistutukset voidaan katsoa hyvän perintätavan vastaisiksi. (Lindström 2014, 229.) Käytännössä kuluttajaperinnässä sääntely rajoittaa yhteydenottojen tiheyttä, sillä perintäkuluja ei voida vaatia jos eräpäivästä tai edellisestä muistutuksesta ei ole kulunut 14 päivää. Tarpeettomia kuluja voi kuitenkin aiheuttaa myös se, että vapaaehtoista perintää pitkitetään, vaikka velallinen olisi selvästi maksukyvytön. Tällaisissa tilanteissa saatava tulisi siirtää joko oikeudelliseen perintään tai suoraan ulosottoon, mikäli kyseessä on suoraan ulosottokelpoinen niin sanottu julkinen maksu. (Willman 2019, 69.) Kuluttaja-asiamies on katsonut velalliselle aiheutuvan tarpeetonta haittaa muun muassa siitä, että velalliseen kohdistuvaa perintää tehtäisiin sunnuntaisin, juhlapäihinä tai arkisin klo 20.00–07.00 välisenä aikana. Tarpeettoman haitan aiheuttamiseksi katsotaan myös se, jos yhteydenotto velkojaan tai toimeksisaajaan on tehty hankalaksi esimerkiksi rajoittamalla asiakaspalveluajat hyvin lyhyiksi. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, 2.4.) Maksumuistutuksessa olisi hyvä ilmoittaa eräpäivä, johon mennessä saatava tulee suorittaa. Maksuehdon ”heti” käyttäminen ei ole suositeltavaa, sillä epämääräinen maksuaika voi aiheuttaa velalliselle niin ylimääräisiä kuluja kuin tarpeetonta haittaakin. (Willman 2019, 70.)

Hyvää perintätapaa koskevat säännökset velvoittavat kaikkia perintää suorittavia tahoja (Willman 2019, 43). Kuluttajansuojalain 2 luvun 6 § sisältää kiellon antaa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa ja saman luvun 7 § sisältää kiellon olennaisten tietojen antamatta jättämisestä. Lisäksi kyseisessä luvussa säädetään muun muassa tiedonantovelvollisuudesta yksilöytyjä kulutushyödykkeitä tarjottaessa sekä ennen sopimuksen tekemistä annettavista tiedoista. Myös nämä säännökset tulisi huomioida hyvää perintätapaa arvioitaessa.

Perintätoimenpiteiden kohteeksi joutuminen on velallisen yksityisasiasia ja siksi perinnässä ei saa vaarantaa velallisen yksityisyyden suojaa. Yksityisyyden suojaa vaarantavana menettelynä on pidetty muun muassa maksulainlyönnistä ilmoittamista ulkopuolisille, kuten työnantajalla tai omaisille, tai tällä uhkaamista. Perintäkirjeen ulkoasussa olisi hyvä huomioida kirjeen tavanomaisuus. Esimerkiksi kirjeessä ei saisi olla mainintaa siitä, että se sisältää maksumuistutuksen, sillä tällöin ulkopuolinen voi tahattomasti saada tietoa kirjeen oletettavasta asiassisällöstä. Kirjeessä on toki luvallista käyttää perintätoimiston nimeä ja logoa, vaikka nimi olisikin tunnettu ja antaisi viitteitä kirjeen sisällöstä. (Willman 2019, 92–95.)

Kaikista räikeimpinä esimerkkeinä hyvän perintätavan vastaisesta menettelystä voidaan pitää fyysisen tai psyykkisen uhan käyttämistä painostuskeinona tai velallisen yksityisyyttä loukkaavia perintäkeinoja, kuten toistuvat puhelinsoitot tai aiheeton ilmoittaminen työnantajalle. Erittäin moitittavana voidaan pitää ylisuurien ja aiheettomien perintäkulujen vaatimista sekä väärän tiedon antamista painostusmielessä. Myös vanhentuneen saatavan perintää tai velallisen tietoista harhaanjohtamista voidaan pitää erittäin moitittavana. Hyvä perintätapa ei ole käsitteenä yksiselitteinen, eikä tyhjentävää listausta moitittavista menettelyistä voida antaa. Perinnän asianmukaisuutta tulee arvioida aina tapauskohtaisesti. (Willman 2019, 221.)

2.2.1 Velallisen oikeus saada tietoja

Perintälain 4 a §:n (28/2005) mukaan velallisella on oikeus saada ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Velallisella on oikeus saada ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä aina maksutta. Velkaerittely ja korko- sekä kuluselvitys on oikeus saada maksutta kerran vuodessa. Mikäli kyseisiä tietoja pyydetään tätä useammin, velkojalla on oikeus saada erittelyn tai selvityksen laatimisesta aiheutuvista kustannuksista kohtuullinen korvaus. (PerintäL 4 a §)

Lain esitöissä on määritelty selvityksen sisältö. Selvityksen tulisi sisältää tieto velkojen kokonaismäärästä, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Lisäksi korkoja koskevassa selvityksessä tulisi mainita korkoprosentti, korkoaika ja kyseinen pääoma, jolle korkoa on kertynyt. Velallisella on myös oikeus saada tietoja velkojensa mahdollisesta vanhentumisesta ja vanhentumisen katkaisemisesta. (HE 21/2004, 7–8)

Kuluttaja-asiamiehen antaman ohjeistuksen mukaan tietojen antamisessa ei saa kohtuuttomasti viivytellä. Velkojan tai perintätoimiston on annettava velallisen pyytämät tiedot veloista kuukauden kuluessa. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, 1.4)

2.2.2 Maksuvelvollisuuden kiistäminen

Vuonna 2013 perintälakiin tuli voimaan uusi pykälä maksuvelvollisuuden kiistämisestä. Kyseistä pykälää sovelletaan huolimatta siitä, periikö saatavaa velkoja itse vai perintätoimisto. Kyseisen pykälän (PerintäL 4 b §) mukaan perintää ei saa jatkaa, mikäli velallinen on kiistänyt maksuvelvollisuutensa. Kielto koskee vain perintälaissa tarkoitettua vapaaehtoista perintää. Mikäli velkoja haluaa jatkaa riitautetun saatavan perintää, tulee se saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi tai suoraan ulosottokelpoinen saatava siirtää ulosottoperintään. (HE 57/2012, 30.)

Saman lainkohdan mukaan perintää kuitenkin saa jatkaa kiistämisen jälkeen, jos velallinen ei ole esittänyt kiistämiselle perustetta tai jos velallinen vetoaa perusteeseen, jolla ei ole vaikutusta velallisen maksuvelvollisuuteen. Hallituksen esityksen mukaan velallisen esittämille perusteille ei kuitenkaan voida asettaa kovinkaan korkeita vaatimuksia. Erityisesti tämä koskee niitä tilanteita, joissa velkoja on näyttövelvollinen. Velkojalla on näyttövelvollisuus esimerkiksi silloin, kun velallinen väittää, ettei sopimusta, johon saatavan perintä perustuu, ole syntynyt. (HE 57/2012, 30.)

Velallinen voi kiistää maksuvelvollisuutensa myös osittain. Velallinen voi esimerkiksi myöntää saatavan perusteen, mutta kiistää sen määrän tai kiistäminen

voi koskea myös esimerkiksi perintäkuluja. Osittain kiistettäessä perintää voidaan jatkaa siltä osin, kuin saatava ei ole riittävä. (HE 57/2012, 31.)

2.3 Maksumuistutus ja -vaatimus

Velkojalla on oikeus ryhtyä toimenpiteisiin erääntyneen saatavan perimiseksi ja sen vanhentumisen katkaisemiseksi. Velallinen on korvausvelvollinen toimenpiteistä aiheutuneista kuluista perintälain nojalla. Saatavan vanhentuminen voidaan katkaista esimerkiksi lähettämällä maksuvaatimus. (Willman 2019, 126.) Perintälain mukaan maksuvaatimuksen tulee olla kirjallinen. Sen saa toimittaa velalliselle myös jollain muulla tavoin, mutta velallisen on tullut saatavan erääntymisen jälkeen nimenomaisesti hyväksyä saatavaa koskevien tiedonantojen toimitus kyseisellä tavalla. Maksuvaatimuksen saa lähettää vasta, kun saatavasta on sen erääntymisen jälkeen ensin muistutettu ja maksumuistutuksen esittämisestä on kulunut vähintään 14 päivää. Maksuvaatimusta käsittelevä perintälain pykälä koskee ainoastaan perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavia elinkeinonharjoittajia periessään kuluttajasaatavia. (PerintäL 5 §)

Velalliselle voi aiheutua useita haitallisia seurauksia siitä, ettei velkoja lähetä maksumuistutusta. Esimerkiksi mahdollisuus maksujärjestelyihin vaikeutuu, jos velalliselle ei anneta mahdollisuutta suoriutua velasta vapaaehtoisessa perinnässä. Lisäksi maksumuistutuksen lähettämisen laiminlyönti aiheuttaa velalliselle tarpeettomia kuluja. (Willman 2019, 135.) Lain mukaan perinnästä ei saa aiheutua velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja tai tarpeetonta haittaa. Lisäksi velkojan tulee suhtautua vastuullisesti maksujärjestelyihin. (PerintäL 4 §) Jos velkoja siis jättää vapaaehtoisen perinnän keskeiset vaiheet välistä, ei velallisella ole edes mahdollisuutta maksujärjestelyihin (Willman 2019, 126).

Kuluttaja-asiamies on ohjeessaan todennut näkemyksensä olevan, että hyvä perintätapa edellyttää velkojan muistuttavan erääntyneestä saatavasta vähintään kerran ennen tiukempiin seuraamuksiin siirtymistä, kuten saatavan siirtämistä perintätoimiston perittäväksi. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, 2.10.) Maksumuistutukselle ei ole laissa säädetty sisältövaatimuksia. Eräänlaisena vähimmäistasona voidaan kuitenkin pitää hallituksen esityksessä olevaa määritelmää, jonka

mukaan yhteydenottoa velalliseen voidaan pitää maksumuistutuksena vain silloin, kun velalliselle on annettu riittävät tiedot velkojasta ja saatavasta ja hän voi niiden perusteella tunnistaa perittävän saatavan ja suorittaa sen tai antaa huomautuksia sen määrästä tai perusteesta (HE 57/2012, 34). Kuluttaja-asiamies on yksilöinyt maksumuistutuksen riittävän sisällön hieman tarkemmin. Kuluttaja-asiamiehen mukaan hyvän perintätavan kannalta voidaan edellyttää, että maksumuistutuksessa kerrotaan ainakin velkojan nimi ja osoite, saatavan peruste, laskun yksilöintitiedot ja kokonaissumma, maksuosoite ja eräpäivä sekä tieto siitä, kenelle mahdolliset huomautukset saatavasta ja perintäkuluista tulisi esittää ja missä ajassa. Lisäksi kuluttaja-asiamies on todennut, että olisi toivottavaa informoida velallista siitä, mitä tapahtuu, jos saatavaa ei makseta. Maksun laiminlyönnistä koituvien seuraamusten on oltava kuitenkin oikeita, eikä velalliselle saa kertoa väärää tai harhaanjohtavaa tietoa. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, 2.10.)

Kun saatava on siirretty perintätoimiston perittäväksi, on siitä lähetettävä velalliselle maksuvaatimus (Willman 2019, 138). Maksuvaatimuksen sisältö on yksilöity perintälain 5 a §:ssä ja se koskee ainoastaan ammattimaisesti perintätoimintaa harjoittavia. Maksuvaatimuksessa tulee mainita ainakin velkojan nimi ja osoite; mihin saatava perustuu; eriteltynä saatavan pääoma, korko, viivästyskorko ja perintäkulut sekä niiden yhteenlaskettu summa; kenelle, miten ja milloin saatava on maksettava; velallisen mahdollisuus esittää huomautuksia saatavasta sekä missä ajassa ja kenelle huomautukset on esitettävä. Lisäksi maksuvaatimuksessa tulee kertoa velallisen mahdollisuudesta pyytää perinnän keskeyttämistä ja siirtämistä oikeudelliseen perintään, jos velallisella on siihen perintälain 4 c §:n mukaan oikeus. Kun peritään julkisoikeudellista saatavaa, on velalliselle ilmoitettava tämän käytettävissä olevat oikeussuojakeinot ja kerrottava mahdollisuudesta hakea maksulykkäystä. Maksulykkäys on mahdollinen, jos velallisen maksun laiminlyönnin syynä on esimerkiksi vakava sairaus, työttömyys tai muu olemainen olosuhteiden muutos, jonka seurausta tilapäinen maksukyvyttömyys on. (Willman 2019, 158–159.)

Sekä maksumuistutuksessa että maksuvaatimuksessa tulee mainita maksuajan kohta. Maksupäivä olisi hyvä yksilöidä ja välttää ilmaisia kuten ”kahden viikon

kuluessa” tai ”heti”, sillä ne ovat epämääräisiä ja tulkinnanvaraisia. Etenkin maksuaika ”heti” on ongelmallinen, sillä velalliselle tulisi antaa kohtuullinen aika arvioida omaa oikeusasemaansa ja velallinen voi jättää aiheellisenkin reklamaation tekemättä, koska kokee tilanteen painostavana ja kiireellisenä. (Willman 2019, 154–155.)

2.4 Perintäkulut ja korkojen määräytyminen

Perintälain 10 §:ssä säädetään velallisen velvollisuudesta korvata perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut. Mikäli velkoja käyttää saatavan perimisessä perintätoimistoa, perintäkulujen määrät määrittyvät käytännössä velkojan ja perintätoimiston välisessä sopimuksessa. Kuluja, joita velkoja maksaa perintätoimistolle, voidaan velkojan niin halutessa vaatia velallisen maksettavaksi, niiltä osin kuin kulut ovat katsottavissa kohtuullisiksi eivätkä ylitä kuluttajaperinnän lakisääteisiä maksimimääriä. (Willman 2019, 198.) Käytännössä tämä tarkoittaa siis sitä, että kaikki perinnästä aiheutuvat kulut ovat velkojan kuluja riippumatta siitä, kuka perintää hoitaa. Velallinen on siis korvausvelvollinen ainoastaan velkojalle aiheutuneista kuluista eli perinnästä ei aiheudu esimerkiksi perintätoimistolle sellaisia kuluja, joita perintätoimisto voisi vaatia velalliselta omaan lukuunsa, koska perintätoimistolla ja velallisella ei ole keskinäistä sopimus- tai velkasuhdetta. (Willman 2019, 209–210.) Tilanteessa, jossa perintätoimisto tarjoaa perintää ilmaiseksi, ei velalliselta voida vaatia ollenkaan perintäkuluja maksettavaksi (Willman 2019, 222). Velalliselta vaadittavien kulujen on oltava kohtuullisia ja perintälain 10 §:n mukaan kohtuullisuuden arvioinnissa huomioidaan saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätoimen tarkoituksenmukaisuus sekä muut seikat. Saman pykälän 3 momentissa on kuvattu ne tilanteet, joissa velallinen vapautuu korvausvastuusta, jos velkoja tai toimeksisaaja on menetellyt perintälain vastaisesti. Velallinen ei vapaudu perintäkulujen maksamisesta sillä, että maksaa velkojalle vain alkuperäisen laskun pääoman. (Willman 2019, 210.)

Perintälain 10 a §:ssä säädetään perintäkulujen enimmäismääristä kuluttajasääntävien perinnässä. Kyseisen lainkohdan mukaan kuluttajavelalliselta saa vaatia maksumuistutuksesta enintään 5 euroa. Perintäkuluja maksumuistutuksesta saa vaatia velalliselta vain, jos saatavasta on vähintään 14 vuorokautta ennen sen

erääntymistä lähetetty velalliselle lasku ja erääntymisestä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä kulunut vähintään 14 vuorokautta. Toki velkoja voi lähettää maksumuistutuksen nopeammassakin rytmissä, mutta siitä ei voi vaatia velalliselta kulua. (Willman 2019, 230–231.)

Maksuvaatimuksesta kuluja voi vaatia vain, jos se täyttää perintälain 5 a §:ssä luetellut sisältövaatimukset. Maksuvaatimuksen enimmäiskulut on sidottu pääoman suuruuteen (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Maksuvaatimuksesta perittävien kulujen enimmäismäärät (Perintäl 10 a §)

Kulu	Velan pääoma
14 euroa	enintään 100 euroa
24 euroa	yli 100 euroa, mutta enintään 1000 euroa
50 euroa	yli 1000 euroa

Suoraan ulosottokelpoista saatavaa koskevasta perintälain 5 §:n mukaisesta maksuvaatimuksesta saadaan periä enintään 14 euroa kuluja. Jos samasta saatavasta lähetetään uusi maksuvaatimus, saa perintäkuluja vaatia enintään puolet edellä mainituista enimmäismääristä. (Perintäl 10 a §)

Hallituksen esityksessä (HE 57/2012) todetaan, että käytännössä on havaittu kuluttajavelallisilta vaadittavan suhteettoman suuria kuluja maksuajan pidennyksestä. Tämän estämiseksi perintälakiin lisättiin säännös, jonka mukaan velallisen itsensä pyynnöstä tapahtuvasta maksuajan pidennyksestä saa periä kulua enintään 5 euroa. Kulujen periminen on kuitenkin mahdollista vain, jos maksuaikaa pidennetään vähintään 14 päivällä. (HE 57/2012, 18.) Jos velallinen pyytää maksuajan pidennystä ennen kuin saatava on erääntynyt, noudatetaan velallisen ja velkojen välisen velkasuhteen sopimusehtoja. Tällöin perintälain säännökset eivät tule sovellettaviksi, koska saatava ei ole erääntynyt. (Willman 2019, 235.)

Velallisella on kuluttajasaatavan perinnässä myös kokonaiskuluvastuu, josta säädetään perintälain 10 d §:ssä. Myös kokonaiskuluvastuu on sidottu pääoman määrään (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Kokonaiskulujen enimmäismäärät kuluttajasaatavan perinnässä (PerintäL 10 d §)

Kulu	Velan pääoma
60 euroa	enintään 100 euroa
120 euroa	yli 100 euroa, mutta enintään 1000 euroa
210 euroa	yli 1000 euroa

Säädetyt määrät ylittävät todelliset perintäkulut saa kuitenkin periä velalliselta, mikäli perinnän suorittaminen on ollut poikkeuksellisen vaikeaa ja toteutetut perintätoimet ovat oikea suhtaisia huomioiden etenkin saatavan pääoma. Tällöin velalliselle on kuitenkin esitettävä selvitys vaadituista perintäkuluista ja niiden perusteista sekä samalla ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi kulut ylittävät kokonaiskuluvastuun enimmäismäärän. Suoraan ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perinnästä saa vaatia perintäkuluja velalliselta yhteensä maksimissaan 51 euroa. (PerintäL 10 d §)

Velkoja saa periä viivästyskorkoa saatavasta sen eräpäivän jälkeen. Viivästyskorko määräytyy korkolain mukaan. Se on suuruudeltaan 7 prosenttiyksikköä Suomen Pankin ilmoittamaa viitekorkoa suurempi. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, Perintäkulut ja perinnän eteneminen.)

2.5 Velallisen oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä

Perintälaissa säädetään myös velallisen oikeudesta pyytää kuluttajasaatavan perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään. Keskeytyspyyntö on tehtävä kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla, kuten sähköpostilla. Perintälain mukaista perintää saa jatkaa keskeytyspyynnöstä huolimatta, jos siitä aiheutuvia kuluja ei vaadita velallisen maksettavaksi. (PerintäL 4 c §)

Velallisen esittämä pyyntö saatavan siirtämisestä oikeudelliseen perintää ei sido velkojaa, vaan velkojalla on itsellään oikeus päättää siitä. Velkojaa sitoo ainoas-

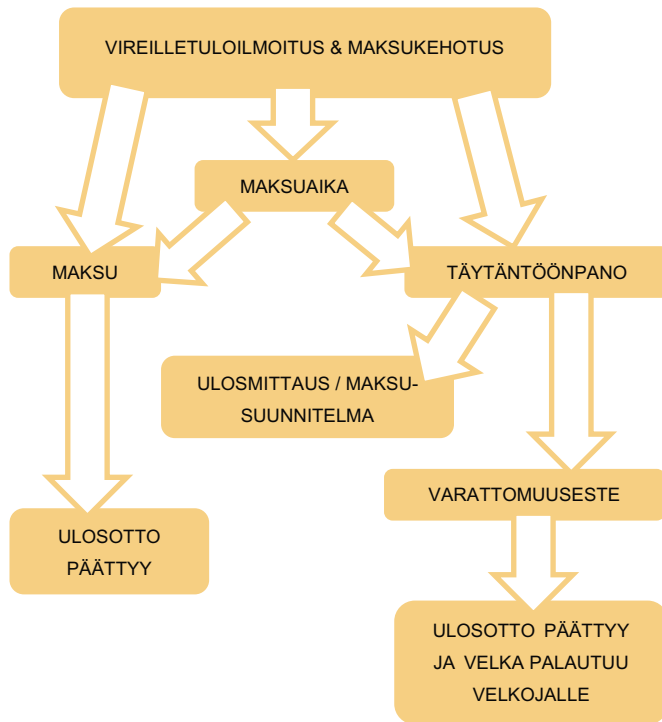
taan perinnän keskeytyspyyntö, eikä velkojalle siis synny automaattista velvollisuutta nostaa velkomuskannetta tai siirtää suoraan ulosottokelpoista saatavaa ulosottoon. (Willman 2019, 125.)

3 OIKEUDELLINEN PERINTÄ

Ulosotto on viimekätinen vaihtoehto panna täytäntöön laiminlyödyt velvoitteet. Mikäli velallinen ei maksa saatavaa vapaaehtoisesti, velkojalle jää vaihtoehdoksi enää periä saatavansa ulosoton kautta. Ulosoton keskeinen säädös on ulosotto-kaari (UK, 705/2007), jonka mukaan pannaan täytäntöön myös muita velvoitteita maksuvelvoitteiden lisäksi. (Linna & Leppänen 2014, 1–2.) Tässä opinnäytetyössä on kuitenkin keskitytty vain maksuvelvoitteen täytäntöönpanoon.

Ulosottomenettelyssä velkojalla tulee olla ulosottooperuste, joka oikeuttaa täytäntöönpanon. Ulosottooperusteet on lueteltu ulosottokaaren 2 luvussa. (Linna & Leppänen 2014, 2.) Saatavan perimiseksi ulosoton kautta vaaditaan oikeuden päätös tai tuomio, pois lukien suoraan ulosottokelpoinen maksu eli niin sanottu julkisoikeudellinen maksu, jonka täytäntöönpano ei vaadi oikeuden päätöstä tai tuomiota. Suomen lainsäädäntö sisältää runsaat sata erityislakia, joissa tarkoitetut saatavat ovat suoraan ulosottokelpoisia. Tällaisia erityislain nojalla suoraan ulosottokelpoisia saatavia ovat esimerkiksi sakot ja verot. (Willman 2019, 21, 38.) Mikäli saatava ei ole suoraan ulosottokelpoinen, tulee velkoja nostaa kanne kärjää-oikeudessa. Velallisen saadessa tuomioistuimelta velkojan tekemän haastehakemuksen, voi hän riitauttaa asian, jos katsoo asian olevan perusteeton tai epäselvä. Mikäli velallinen ei reagoi haastehakemukseen, tuomioistuin antaa asiassa yksipuolisen tuomion, jolla määrätään koko velka maksettavaksi. Velkomustuomiosta tulee maksuhäiriömerkintä ja oikeudenkäyntimaksut kasvattavat velan määrä 110–240 euroa. Velkomustuomion jälkeen velkoja voi periä saatavaa ulosotossa. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, Perintäkulut ja perinnän eteneminen.)

Velkoja voi hakea ulosottoa kirjallisella hakemuksella tai sähköisesti ja hakemus toimitetaan ulosottoviranomaiselle (UK 3:1). Kun hakemus saapuu ulosottoon, tulee asia vireille (UK 3:8). Vireilletulosta lähetetään velalliselle ilmoitus, joka sisältää maksukehotuksen. Mikäli velallinen ei maksa saatavaa maksukehotuksen mukaisesti, ryhtyy ulosottomies etsimään velalliselta ulosmitattavaa omaisuutta. Ulosottomiehellä on esimerkiksi oikeus saada tieto velallisen pankkitileistä ja muusta varallisuudesta pankeilta pankkisalaisuuden estämättä. (Bräysy 2013, 46.) Kuviossa 2 on kuvattu ulosoton vaiheet alkaen asian vireilletulosta.

KUVIO 2. Ulosoton vaiheet vireilletulosta alkaen

Perintälain 6 §:ssä säädetään kuluttajasaatavan velkomisesta tuomioistuimessa. Pykälän mukaan perintätoimisto ei saa vaatia maksua tuomioistuimessa ennen kuin se on lähettänyt velalliselle maksuvaatimuksen ja siinä mainitut määräajat ovat päättyneet. Kirjallisen maksuvaatimuksen lähettämättä jättäminen ei todellisuudessa kuitenkaan estä asian vireilletuloa tuomioistuimessa, sillä tuomioistuimen ei tule viran puolesta selvittää, onko velallinen saanut maksuvaatimuksen tiedokseen (Willman 2019, 170).

3.1 Suppea ulosotto

Pääsääntönä pidetään normaalia ulosottoa, mutta ulosoton hakija voi ulosottohakemuksessaan pyytää suppeaa ulosottoa. Suppea ulosotto kohdistetaan ainoastaan sellaiseen omaisuuteen, jota ei tarvitse erikseen realisoida, esimerkiksi raha ja palkka. Varallisuus on sellaista, jonka ulosottomies voi helposti tarkistaa erilaisista rekistereistä, joihin hänellä on pääsy. Suppea ulosotto on tarkoitettu käytettäväksi pienten, jo luottotappioiksi kirjattujen, saatavien perintään ulosotossa.

Suppeaa ulosottoa ei ole syytä käyttää suurten saatavien perinnässä. (Lindström 2014, 404–405.)

Suppea ulosotto päättyy joko varojen ulosmittaukseen ja tilitykseen velkojalle tai esteilmoitukseen. Suppean ulosoton este merkitään luottotietorekisteriin ja velallisen maksaessa tähän perustuvan velan, tulee merkintä poistaa. Normaalin ulosoton estemerkintä pysyy rekisterissä, vaikka velka olisi maksettu. (Lindström 2014, 405.)

3.2 Ulosmittaus

Velalliselle annetaan vireilletuloilmoituksen yhteydessä maksukehotus ja siinä ilmoitetaan viimeinen maksupäivä, jonka jälkeen ryhdytään täytäntöönpanotoimiin. Velallinen voi myös pyytää ulosottomieheltä maksuaikaa ja erityisestä syystä maksuaika voidaan myöntää. Erityinen syy voi olla esimerkiksi sairaus tai työttömyys, mutta maksuaika edellyttää velallisen taloudellisen tilanteen kohentumista lähitulevaisuudessa. Maksuaikaa voidaan myöntää korkeintaan kolme kuukautta maksukehotukseen merkitystä maksupäivästä. Jollei velallinen tee suoritusta maksuaikana, ulosottomies toimittaa ulosmittauksen mahdollisesta velallisen omaisuudesta tai toistuvaistulosta. (Linna 2008, 101–103.)

Ulosottokaassa (UK 4:24) säädetään ulosmittausjärjestyksestä, jonka mukaan ensisijaisesti ulosmittaus tehdään toistuvaistulosta ja vasta sen jälkeen ulosmittaus kohdistetaan muuhun irtaimeen omaisuuteen tai kiinteistöön ja viimeisenä velallisen vakituiseen asuntoon tai toimeentulon kannalta välttämättömään omaisuuteen. Tästä järjestyksestä voidaan kuitenkin UK 4:25:n perusteella poiketa. Velallinen voi esimerkiksi osoittaa, mitä haluaa ulosmitattavaksi tai asianosaiset voivat sopia ulosmittausjärjestyksestä toisin. (Linna 2008, 119.)

Yleisimmin ulosmittaus tehdään velallisen toistuvaistulosta kuten palkasta tai eläkkeestä. Tällöin tulon maksajalle annetaan tiedoksi maksukielto, jonka perusteella tulosta tehtävä ulosottopidätys lasketaan. Palkan ulosmittauksessa ulosmitattavan määrän laskemissa käytetään tulopohjaa, joka tarkoittaa nettotulojen ja toimeentuloetuuksien yhteenlaskettua määrää (UK 4:45). Tulopohjaan lasketaan

myös mahdolliset ulosmittauskelvottomat etuudet ja ne nostavat ulosottopidä-
tystä muusta tulosta, sillä ulosmittauskiellon alaisista etuuksista ei voida tehdä
ulosmittausta. Ulosmittauksen määrään vaikuttaa lisäksi velallisen suojaosuus.
Suojaosuus lasketaan päivää kohden ja suojaosuuden määrään tehdään vuosit-
tain indeksitarkistus. (Linna 2008, 133.) Vuonna 2021 suojaosuuden määrä on
22,71 euroa päivässä velallisen itsensä osalta. Suojaosuuden määrä nousee
8,15 euroa päivässä velallisen elatuksessa olevan perheenjäsenen osalta. (Ulos-
ottolaitos 2021.) Ulosmittauksen määrä määräytyy kolmiportaisen asteikon mu-
kaan niin, että pienistä tuloista ulosmitataan suhteessa vähemmän kuin isom-
mista tuloista. Lopullinen palkan ulosmittauksen määrä lasketaan velallisen net-
tomääräisestä tulopohjasta seuraavasti:

- 1) velallisen palkka $2 \times$ suojaosuus \rightarrow ulosmitataan $2/3$ suojaosuuden ylittä-
västä palkan osasta
- 2) velallisen palkka yli $2 \times$ suojaosuus, mutta enintään $4 \times$ suojaosuus \rightarrow
ulosmitataan $1/3$ palkasta
- 3) velallisen palkka yli $4 \times$ suojaosuus \rightarrow ulosmitataan yli $1/3$ mutta enintään
puolet palkasta

Jos velallisen palkka on alle kaksi kertaa suojaosuus, ei ulosmittausta tehdä ol-
lenkaan. (Linna 2008, 135.) Huomiona vielä, että palkalla tarkoitetaan tässä ta-
pauksessa myös muuta toistuvaistuloa, joka ei ole ulosmittauskiellossa.

Palkan, eläkkeen tai muun toistuvaistulon ulosmittauksen ja maksukiellon anta-
misen voi välttää, jos ulosottomies vahvistaa velalliselle maksusuunnitelman.
Edellytyksenä on että, velallinen on luotettava eli ulosottomiehellä on syytä uskoa
velallisen suorittavan suunnitelman mukaiset maksuerät. Maksusuunnitelman
mukaiset maksuerät ovat kuitenkin yhtä suuret kuin velalliselta muutenkin ulos-
mitattaisiin, pois lukien tilanteet joissa velallinen on saanut ulosmittauksen mää-
rään helpotusta. Jos velallinen ei suorita suunnitelman mukaisia erinä ajallaan eikä
maksulaininlyöntiin ole hyväksyttävää syytä, ulosottomies tekee päätöksen
suunnitelman raukeamisesta. Maksusuunnitelman rauettu voidaan toimittaa
ulosmittaus tavalliseen tapaan. (Linna 2008, 103.)

Ulosmittauksen määrästä voidaan tehdä myös velalliskohtaisia helpotuksia. Hel-
potukset perustuvat kuitenkin ulosottokaaren säännöksiin, eivät ole siis ulosotto-

miehen vapaassa harkinnassa. Helputuksia on kolmenlaisia: ulosmittauksen lykkäys, ulosmittauksen määrän alentaminen ja vapaakuukaudet. Ulosmittauksen aloittamista voidaan lykätä velallisen pitkän työttömyyden jälkeen. Lykkäyksen enimmäispituus on neljä kuukautta velallisen työsuhteen alkamisesta laskettuna. Jos velallisen maksukyky on olennaisesti heikentynyt esimerkiksi sairauden vuoksi, voidaan ulosmittauksen määrää alentaa vastaamaan maksukyvyn heikentymistä. Velallisella voi myös olla oikeus vapaakuukausiin, mikäli työsuhde on kestänyt yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti vuoden. Lisäksi vapaakuukausien saaminen edellyttää, että kyseessä on joko tulo-rajamittaus, jolloin velallisella on automaattisesti oikeus kahteen vapaakuukauteen tai velallisella on korkeat elinkustannukset tai muu erityinen syy, jolloin velallisen pyynnöstä voidaan myöntää 1–3 vapaakuukautta. (Linna 2008, 137–140.)

3.3 Muutoksenhaku

Ulosottomies tekee velallisen oikeuksiin vaikuttavia päätöksiä ja päätökset tehdään ilman oikeudenkäynnin kaltaisen tutkinnan tuomaa tukea. Ulosoton on myös oltava viivytyksetöntä ja päätöksiä tehdään nopeasti. Ulosotto on siis altis virheille ja niin velallisen kuin muidenkin ulosoton osapuolien oikeusturvan takaamiseksi tulee olla mahdollisuus saada virheet korjatuiksi. Ongelmaksi kuitenkin usein muodostuu muutoksenhakujärjestelmän vaikeaselkoisuus. (Koulu 2020, Muutoksenhaku ulosotossa.)

Muutoksenhakekeinoja ovat itseoikaisu, täytäntöönpanoriita ja ulosottovalitus. Itseoikaisulla korjataan pääasiassa asia- tai kirjoitusvirheitä ja se on ensisijainen oikaisukeino selvien ja helposti havaittavien virheiden korjaamiseen. Itseoikaisu on nopea ja maksuton oikeussuojakeino, mutta ulosottomies ei välttämättä kovinkaan helposti lähde muuttamaan tekemäänsä päätöstä, ellei virheellisyys ole ilmeistä. Itseoikaisun vaatiminen on kuitenkin velallisen näkökulmasta helpoin muutoksenhakekeino, sillä se voi olla vapaamuotoinen eikä siten yleensä vaadi lainopillista apua. Liian ei kuitenkaan kannata luottaa siihen, että ulosottomies tekee itseoikaisun, sillä pahimmillaan se voi johtaa tilanteeseen, jossa ulosottovalituksen määräaika on umpeutunut ja itseoikaisuun tulee kielteinen päätös. (Koulu 2020, Muutoksenhaku ulosotossa.)

Täytäntöönpanoriita sekä ulosottovalitus ovat itseoikaisua säännellympiä muutoksenhakekeinoja. Ne sisältävät muun muassa muutovaatimuksia ja niissä pääsääntöisesti asianosaiset vastaavat oikeudenkäyntikuluistaan. Ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä näitä kahta muutoksenhakekeinoa tässä työssä tarkemmin, sillä niiden käyttäminen vaatii lainopillista apua tai ainakin se on suotavaa, mikäli haluaa varmemmin saada myönteisen päätöksen. Velallisen on kuitenkin hyvä olla tietoinen siitä, että myös tällaiset muutoksenhakekeinot ovat käytettävissä.

Lisäksi mainittakoon, että yksipuolisesta tuomiosta, joista usein on kyse velkomusasioissa, ei voi valittaa hovioikeuteen. Yksipuoliseen tuomioon muutoksenhakekeino on takaisinsaanti, jota on haettava 30 päivän kuluessa siitä päivästä, kun velallinen on saanut tuomion tiedoksi (Lindström 2014, 348). Kuten aiemmin on todettu, saatavan periminen ulosotossa vaatii oikeuden päätöksen tai tuomion, pois lukien suoraan ulosottokelpoiset maksut. Takaisinsaannilla asia palautuu käräjäoikeuden uudelleen arvioitavaksi ja velallinen voi esittää esimerkiksi selvityksen saatavan vanhentumisesta tai muun perusteen kanteen hylkäämiseksi. Takaisinsaantihakemuksessa on mainittava sellainen syy tuomion muuttamiselle, jolla olisi voinut olla merkitystä asiaa ratkaistaessa (Kulmala 2021, 19). Myös takaisinsaannissa on suotavaa hyödyntää lainopillista apua, mikäli haluaa takaisinsaantihakemuksen varmemmin menestyvän käräjäoikeudessa.

4 MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄT

Luottotietolaki (527/2007) säätelee luottotietotoimintaa eli luottotietojen keräämistä, tuottamista, tallentamista, käyttämistä ja muuta käsittelyä. Velkoja voi ilmoittaa maksuhäiriötiedot rekisterinpitäjälle tallennettavaksi, kun maksu on viivästynyt vähintään 60 päivää eräpäivästä. Tämän lisäksi maksukehoitus on tullut lähettää vähintään 21 päivää ennen maksuhäiriötiedon rekisteröimistä ja kehoituksessa on tullut mainita maksuhäiriömerkinnän mahdollisuudesta. (Niemi 2014, 49.) Velkojan lisäksi maksuhäiriömerkinnän voi ilmoittaa käräjäoikeus tai ulosotto. Käräjäoikeudesta merkintä tulee maksutuomiosta ja ulosotosta joko pitkäkestoisesta ulosmittauksesta tai ulosmittauksen esteestä. Myös velkajärjestelystä tulee merkintä luottotietorekisteriin. Näiden lisäksi luottotietorekisteriin voi pyytää omaehtoisen luottokielto-merkinnän, joka on voimassa kaksi vuotta, mutta sen saa poistettua halutessaan. (Takuusäätiö n.d., Milloin maksuhäiriömerkintä tulee.) Suomessa luottotietorekistereitä ylläpitää kaksi toimijaa: Suomen Asiakastieto Oy ja Bisnode Oy. Omat luottotiedot on mahdollista tarkistaa veloituksetta kerran vuodessa. (Talous- ja velkaneuvonta 2020, Tarkista ja suojaa luottotietosi.)

Maksuhäiriömerkintä ei säily ikuisesti ja merkinnän poistuminen luottotietorekisteristä vaihtelee kahdesta viiteen vuoteen riippuen merkinnästä. Merkintöjä on siis erilaisia ja niiden säilyttämisaikoja säännellään luottotietolain 18 §:ssä. (Niemi 2014, 50.) Alla on lueteltu muutamia esimerkkejä luottotietomerkinnöistä säilytysaikoineen:

- LKP = luottokorttiin yms. liittyvä maksuhäiriö (säilytysaika 2 vuotta)
- OSP = osamaksusopimukseen yms. liittyvä maksuhäiriö (säilytysaika 2 vuotta)
- YVK = yksipuolinen tuomio velkomusasiassa (säilytysaika 3 vuotta)
- SVK = velkomusasiassa annettu tuomio (säilytysaika 3 vuotta)
- UMV = ulosotossa todettu este (säilytysaika 3 vuotta)
- UMS = suppeassa ulosotossa todettu este (säilytysaika 3 vuotta tai siihen asti kun velka maksettu)
- UMP = pitkäkestoinen ulosotto (säilytys 3 vuotta tai siihen asti kun velka maksettu)

- OLK = henkilön itse ilmoittama luottokielto (säilytysaika 2 vuotta, voidaan poistaa henkilön itsensä pyynnöstä aiemmin)

(AlmaTalent n.d.)

Käräjäoikeuden riidattomasta velkomustuomiosta sekä yksipuolisesta tuomiosta velkomusasiassa tulleen merkinnän säilytysaika lyhenee kahteen vuoteen, mikäli velka maksetaan eikä muita merkintöjä ole. Säilytysaika puolestaan pitenee neljään vuoteen, mikäli sen aikana tulee uusia merkintöjä. Säilytysajoissa menettelyin samoin myös ulosottoviranomaisen toteamassa varattomuusesteessä. Poikkeuksena suppeassa ulosotossa todettu este, joka poistuu heti kun velka on maksettu. (Niemi 2014, 50.)

Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoihin on kuitenkin mahdollisesti tulossa muutoksia lähiaikoina, sillä vireillä olevassa hallituksen esityksessä (HE 109/2021) ehdotetaan merkinnän poistumista kuukauden kuluessa siitä, kun velka on maksettu. Lisäksi samaisessa esityksessä ehdotetaan, että jatkossa uusi merkintä ei pidentäisi aiemman merkinnän kestoja, vaan jokainen maksuhäiriömerkintä olisi itsenäinen. Muutos on erittäin tervetullut, sillä maksuhäiriömerkinnät vaikeuttavat muun muassa vuokra-asunnon tai vakuutuksen saantia. Tilanne jossa velka on jo maksettu, mutta merkintä säilyy, on kohtuuton. (Oikeusministeriö 2021) Tällä hetkellä luottotietorekisteriin on kuitenkin mahdollista saada REF-merkintä tiedoksi siitä, että velka on maksettu. Tämä voi helpottaa esimerkiksi vuokra-asunnon saantia. Merkinnän saamiseksi tulee rekisterinpitäjälle toimittaa kirjallinen todiste velan maksusta ja myös velkojaa tulisi pyytää ilmoittamaan rekisterinpitäjälle, että kyseinen velka on maksettu. (Talous- ja velkaneuvonta 2020, Tarkista ja suojaa luottotietosi.)

5 MAKSUJÄRJESTELYT

Perintälaissa korostetaan sitä, että velkojan tulee suhtautua vastuullisesti maksujärjestelyihin. Maksujärjestely tarkoittaa yleensä maksulykkäystä tai maksusuunnitelmaa, joka sovitaan velallisen aloitteesta. Useimmiten asiasta sovitaan vasta saatavan erääntymisen jälkeen. Velkojan tulisi siis suhtautua myönteisesti velallisen pyrkimykseen suoriutua erääntyneen saatavan maksusta esimerkiksi maksusuunnitelman avulla. (Willman 2019, 55–56.) Hallituksen esityksessä (HE 57/2012, 19) mainitaan, että maksusuunnitelmien on oltava realistisia suhteessa velallisen maksukykyyn. Tämä edellyttää sitä, että maksusuunnitelmiin on suhtauduttava yksilöllisestä näkökulmasta ja velallisen kokonaistilanteeseen on paneuduttava riittäväällä huolellisuudella (Willman 2019, 57).

Vaikka hyvän perintätavan mukaisesti velkojan tulee suhtautua maksujärjestelyihin vastuullisesti, ei tätä voidaan pitää pakottavana ohjeistuksena. Kyseisen lainkohdan voidaan kuitenkin katsoa merkitsevän muun muassa sitä, että kategorisesti kieltäytyminen maksusuunnitelmien laatimisesta on kiellettyä ja samoin voidaan katsoa olevan kiellettyä laatia velallisen kannalta epärealistisia sopimuksia. (Willman 2019, 187.)

5.1 Maksusuunnitelma

Kirjallinen maksusuunnitelma voidaan laatia koko loppuvelan määrästä. Maksusuunnitelman tulee vastata velallisen todellista maksukykyä, joten sen laatiminen edellyttää velallisen tilanteeseen perehtymistä. Maksusuunnitelman tavoitteena on aina mahdollistaa velallisen suoriutuminen velasta, eikä lisätä kuluja. (Willman 2019, 236.) Kuluttaja-asiamies on katsonut, että maksukyvyn arvioimiseksi tarpeellisia tietoja ovat kuluttajan luottotiedot, tulojen määrä sekä menot, velat ja muut varat. Myös työsuhteen laatu ja tulojen jatkuvuus tulisi huomioida. Kuitenkin kuluttaja-asiamiehen näkemys on, ettei maksujärjestelyn sopiminen saa muodostua liian vaikeaksi kuluttajalle ja esimerkiksi vähäistä saatavaa koskeva maksusuunnitelma tulee lähtökohtaisesti olla mahdollista laatia velallisen puhelimesta antamien tietojen perusteella. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2014, 2.11)

Maksusuunnitelman laatimisesta aiheutuneita kuluja voidaan periä velalliselta, jos suunnitelma on kirjallinen, se kattaa koko jäännössaatavan ja se on laadittu yhdessä velallisen kanssa huomioiden velallisen maksukyky ja mahdollisuus suoriutua maksusuunnitelmasta. Kuluja ei voida periä velalliselta, jos kyseessä on eräpäivänsiirto tai vähäinen maksulykkäys. Maksusuunnitelmasta perittävien enimmäiskustannusten määrä on sidottu pääoman suuruuteen sekä maksuerien määrään (taulukko 3). (Willman 2019, 237.)

TAULUKKO 3. Maksusuunnitelmista perittävien kulujen enimmäismäärät (PerintäL 10 a §)

Kulu	Velan pääoma	Maksuerät
20 euroa	enintään 100 euroa tai	enintään 4 maksuerää
30 euroa	yli 100 euroa, mutta enintään 1000 euroa ja	enemmän kuin 4 maksuerää
50 euroa	yli 1000 euroa ja	enemmän kuin 4 maksuerää
20 euroa	saatava suoraan ulosottokelpoinen	riippumaton maksuerien määrästä

5.2 Vapaaehtoinen velkojen järjestely

Vapaaehtoisia velkojen järjestelykeinoja ovat takuusäätiön takaus järjestelylainaan, muu järjestelylaina rahoitusmarkkinoilta ja sosiaalinen luotto (Takuusäätiö n.d., Järjestelylaina). Takuusäätiön takaus ja muiden tahojen tarjoamat järjestelylainat eivät ole lakisääteisiä, joten ne on käsitelty tässä työssä vain pääpiirteittäin.

Takuusäätiöltä voi saada takauksen pankkilainaan velkojen järjestelemiseksi. Takaus haetaan koko velkamäärälle ja sen yläraja yksin haettaessa on 34 000 euroa ja samassa taloudessa asuvan puolison kanssa yhdessä haettaessa 45 000 euroa. Takaisinmaksuaika saa olla enintään 7 vuotta ja kuukausierä perustuu

henkilön maksuvaraan eli summaan, joka jää pakollisten menojen jälkeen. Maksuvaran voi laskea takuusäätiön verkkosivuilla ja sieltä löytyvät myös tarkemmat ehdot takauksen saamiseen. Takuusäätiön takaamasta järjestelylainasta tulee maksuhäiriömerkintä, joka poistuu kun laina on maksettu takaisin. (Takuusäätiö n.d., Takuusäätiön takaus pankkilainaan.) Järjestelylainaa voi kysyä suoraan myös omasta pankista tai muusta rahoituslaitoksesta, mutta tällöin kannattaa selvittää tarkasti lainan ehdot kuten todellinen vuosikorko eli mikä lainan niin sanottu hinta on (Takuusäätiö n.d., Järjestelylaina).

Suomessa osa kunnista tarjoaa sosiaalista luottoa, joka on yksi vapaaehtoisista velkojen järjestelykeinoista. Sosiaalisen luoton tarjoaminen on kunnille vapaaehtoista ja luoton enimmäismäärät vaihtelevat kunnittain. (Takuusäätiö n.d., Sosiaalinen luotto.) Sosiaalisesta luotosta kuitenkin säädetään laissa sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002), joten sosiaalisen luoton myöntämisessä tulee noudattaa kyseisen lain säännöksiä. Sosiaalisesta luototuksesta annetun lain mukaan luotto voidaan myöntää perustellusta syystä henkilölle, jolla ei ole joko pienituloisuuden tai vähävaraisuuden vuoksi mahdollisuutta saada muutoin kohtuuehdoista lainaa. Henkilöllä tulee kuitenkin olla kyky suoriutua sosiaalisen luoton takaisinmaksusta. Luotto voidaan myöntää vain henkilön kotikunnassa. Sosiaalisen luoton kulut ovat kohtuulliset, sillä luotosta ei voida periä muita kustannuksia kuin korkolain mukaista viitekorkoa. Luotosta merkitään maksuhäiriömerkintä, joka poistuu, kun luotto on maksettu pois. (Takuusäätiö n.d., Sosiaalinen luotto.)

Tampereen kaupunki tarjoaa sosiaalista luottoa pienituloisille ja vähävaraisille tamperelaisille yksityishenkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada kohtuullisilla ehdoilla luottoa muualta esimerkiksi maksuhäiriömerkinnän vuoksi. Luoton saamiseksi tulee olla säännöllisiä tuloja sekä riittävä maksuvara luoton takaisinmaksamiseksi. Tampereen kaupunki myöntää luottoa enintään 10 000 euroa ja laina-aika on maksimissaan viisi vuotta. Takaisinmaksuehdoista sovitaan aina luoton-saajan kanssa yksilöllisesti. Sosiaalista luottoa haetaan olemalla yhteydessä joko puhelimitse tai sähköpostilla Tampereen aikuissosiaalityön palveluneuvojaan. (Tampereen kaupunki n.d., Sosiaalinen luotto.)

5.3 Yksityishenkilön velkajärjestely

Vuonna 1993 tuli voimaan laki yksityishenkilön velkajärjestelystä (VJL, 57/1993). Lain säätämistä pidettiin välttämättömänä, sillä elinikäinen velkavastuu ja siitä seuraava vähimmäistoimeentulolla eläminen nähtiin moraalisesti ongelmallisena. Lähtökohtana tuli olla se, että huonon onnen tai taitamattomuuden vuoksi velkaantuneen velallisen tulisi joskus päästä aloittamaan puhtaalta pöydältä. (Koulu & Niemi-Kiesiläinen 1999, 15.) Velkajärjestelyn tarkoituksena on siis maksukyvyttömän yksityishenkilön taloudellisen tilanteen parantaminen. Velkajärjestelyssä velkojen maksuehdot järjestellään vastaamaan velallisen todellista maksukykyä. Maksukykyyn perustuen tehdään määräaikainen maksuohjelma ja kaikki ohjelman mukaiset maksut suoritettuaan velallinen vapautuu velkajärjestelyyn kuuluvista veloistaan lopullisesti. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

Velkajärjestelyyn pääsy edellyttää velalliselta maksukyvyttömyyttä ja maksukyvyttömyys ei saa olla vain tilapäistä. Tavallisimmin maksukyvyttömyys katsotaan tilapäiseksi esimerkiksi silloin, kun se johtuu opiskelusta tai lyhytaikaisesta työttömyydestä. Työttömyyden tilapäisyyttä arvioidessa kiinnitetään huomiota velallisen todellisiin työllistymismahdollisuuksiin, jolloin velallisen ikä, koulutus ja työttömyyden kesto ovat oleellisia seikkoja. Velkajärjestelylain 9 §:n mukaan yli 18 kuukautta kestänyttä työttömyyttä ei voida pitää enää tilapäisenä. Maksukyvyttömyys ei vielä itsessään ole riittävä syy velkajärjestelyyn pääsemiseksi, vaan maksukyvyttömyyden tulee johtua pääasiassa muista kuin velallisesta itsestään johtuvista syistä kuten sairaudesta, työkyvyttömyydestä tai työttömyydestä. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

5.3.1 Velkajärjestelyhakemus

Ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä on velallisen selvitettävä mahdollisuus päästä sovintoon velkojien kanssa. Jos sovintoon ei päästä, prosessi jatkuu velallisen jättämällä hakemuksella tuomioistuimeen. Hakemus jätetään velallisen koti- tai asuinpaikat käräjäoikeuteen ja hakemuksen tulee noudattaa oikeusministeriön vahvistamaa kaavaa. Valmiita kaavan mukaisia lomakkeita on saatavilla

käräjäoikeuden kansliasta sekä oikeus.fi-verkkosivustolta. Valmista lomaketta ei tosin ole pakko käyttää, kunhan hakemuksessa on vaaditut tiedot. Vain velallinen voi hakea velkajärjestelyä. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan omat sekä aviopuolison brutto- ja nettotulot. Menoiksi ilmoitetaan kaikki hakijan välttämättömät elinkustannukset, kuten ruokamenot ja asumiskustannukset. Velallisen varallisuudesta on oltava selvitys, kuitenkin tavallista käyttöirtaimistoa ei tarvitse mainita. Varallisuus on arvostettava sen käypään arvoon ja myös omaisuuden realisoinnit viimeisen 10 vuoden ajalta on ilmoitettava sekä kerrottava mihin niistä saadut varat on käytetty. Hakemuksessa on lueteltava kaikki velat ja ne jaetaan kolmeen ryhmään. Ensiksi luetteloidaan ne velat, joissa hakijan asunto on vakuutena. Seuraavaksi ne velat, joiden vakuutena on hakijan muuta omaisuutta, ja viimeisenä ne velat, joille ei ole annettu vakuutta lainkaan. Kaikkien velkojen kohdalla on käytävä ilmi, mihin tarkoitukseen ne on käytetty. Lisäksi hakemuksessa tulee olla velkojaluetelo, josta käy ilmi kaikkien velkojen osoitteet. Halutessaan velallinen voi jo hakemusvaiheessa toimittaa oikeudelle maksuohjelmaehdotuksen, mutta tämä voidaan tehdä vasta oikeuden päätöksen jälkeenkin. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

Hakemukseen tulee liittää tarpeellinen selvitys velallisen maksukykyyn vaikuttavista seikoista ja muista velkajärjestelyn kannalta merkityksellisistä seikoista. Tarvittavat liitteet on lueteltu velkajärjestelyasetuksessa (VJA, 58/1993). Hakemukseen on liitettävä ainakin seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

1. kopio velallisen sekä samassa taloudessa asuvien täysi-ikäisten verotodistuksista viimeiseltä kolmelta vuodelta
2. velallisen ja hänen aviopuolisonsa palkkatodistukset, joista ilmenee palkka viimeiseltä palkanmaksukuukaudelta ja palkkakertymä sekä edelliseltä että kuluvalta kalenterivuodelta
3. kopio asiakirjasta, josta ilmenee velallisen ja hänen aviopuolisonsa eläke, työttömyyspäiväraha tai koulutustuki, sairausvakuutuksen päiväraha, äitiysraha tai muu päiväraha, lasten kotihoidontuki, asumistuki, opintotuki tai muu etuus sekä sellaisen etuuden kesto
4. viralliselle lomakkeelle laadittu elinkeinonharjoittajan tuloseelvitys velallisen ja hänen aviopuolisonsa yrittäjätuloista

5. velallisen ja hänen aviopuolisonsa muista kuin edellä mainituista tuloista maksajan antama kirjallinen selvitys tai muu asiakirja
6. kopio vuokran, vastikkeen ja muiden asumiskulujen määrän osoittavista asiakirjoista
7. kopio tuomioistuimen päätöksestä tai sopimuksesta elatusavusta sekä selvitys elatusavun määrästä
8. kopio asiakirjasta, josta ilmenee velan jäljellä oleva määrä pois lukien alle 340 euron suuruiset velat ja lisäksi kopio panttausta koskevista sitoumuksista
9. kopio asiakirjasta, josta ilmenee velallisen omistusosuus huoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden, osuuksien ja asumisoikeuden sekä muun merkittävän varallisuuden osalta
10. kirjallinen selvitys siitä, mihin velallisen hakemukseen sisältyvät arviot varallisuuden arvoista perustuvat
11. kirjallinen selvitys sairaudesta, työttömyydestä, työkyvyttömyydestä tai muusta olosuhteiden muutoksesta, jolla on merkitystä hakemuksen kannalta.

Näiden lisäksi hakemukseen yleensä liitetään selvitys velkaantumisen syistä, erillinen lomake liitteineen mahdollisesta päättyneestä yritystoiminnasta, mahdollisen elatusvelvollisuuden osoittava virkatodistus, selvitys ulosoton avoimista ja tilitetyistä varoista, tosite alaikäisen muusta tulosta kuin lapsilisästä sekä palkkaselvityksen lisäksi liite mahdollisista luontoiseduista ja kulukorvauksista. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

5.3.2 Velkajärjestelyn eteneminen

Käräjäoikeuden myöntäessä velkajärjestelyn, vahvistetaan velalliselle maksuohjelma. Maksuohjelman kesto on yleensä 3–5 vuotta. Maksuohjelma sisältää muun muassa maksuaikataulun sekä maksuvaran, joka tarkoittaa kuukausittain maksettavaa summaa. Maksuvara lasketaan velallisen tulojen ja menojen perusteella. Mikäli maksuvara on negatiivinen eli pakolliset menot ovat tuloja suuremmat, voidaan velalliselle vahvistaa niin sanottu nollaohjelma. Nollaohjelmassa ei ole maksuvelvollisuutta, mutta tulojen tai varallisuuden kasvaessa tämä voi toki

muuttua. Nollaohjelmalla velkajärjestelyn kesto on 5 vuotta. (Talous- ja velkaneuvonta n.d., Maksuohjelma.)

Jos käräjäoikeus antaa hylkäävän päätöksen, voi siihen hakea muutosta valittamalla. Velallisen tulee esittää tyytymättömyys päätökseen 7 päivän sisällä ja valituskirjelmä tulee toimittaa käräjäoikeuden kansliaan 30 päivän kuluessa. (Talous- ja velkaneuvonta n.d., Hakeminen.)

Kun päätös velkajärjestelyn alkamisesta on tullut, astuu voimaan perintä-, maksu- ja täytäntöönpanokiellot. Kielto koskee kaikkia velkajärjestelyn piiriin kuuluvia velkoja eli velkoja, joiden peruste on syntynyt ennen velkajärjestelyn aloittamispäätöstä. Maksukielto estää velallista maksamasta velkajärjestelyn piiriin kuuluvia velkojaan, perintäkielto estää vakuusvelkojaa realisoimasta vakuutta ja täytäntöönpanokielto estää ulosmittauksen velkajärjestelyn piiriin kuuluvasta velasta. Ulosmitattu varallisuus jää siis ulosottomiehen haltuun odottamaan maksuohjelman vahvistamista. Maksuohjelmassa määrätään myös näiden varojen käytöstä. Velkajärjestelyn aloittamisen jälkeen syntyneet uudet velat eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin ja näin ollen niitä voidaan periä tavalliseen tapaan. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

Pääsääntöisesti suoritukset maksetaan suoraan velkojille maksuohjelman mukaisesti. Joissain tapauksissa maksut voivat mennä myös ulosottomiehen kautta. Mikäli velallinen ei noudata maksuohjelmaa, voi laiminlyönti johtaa maksuohjelman raukeamiseen. Maksuohjelmassa vahvistetaan myös velallisen lisäsuoritusvelvollisuus. Lisäsuoritusmääristä säädetään velkajärjestelylain 35 a §:ssä. Velkajärjestely päättyy joko määräajan päätyttyä tai velkajärjestelyn rauetessa. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

5.3.3 Velkajärjestelyn esteet

Velkajärjestelylain 10 §:ssä on eritelty kaikki yleiset esteet velkajärjestelylle. Näitä ovat muun muassa jo aiemmin mainittu maksukyvyttömyyden väliaikaisuus, aiempi velkajärjestely, oman taloudellisen aseman tarkoituksellisesta heikentä-

misestä johtuva velkaantuminen tai virheellisen tiedon antaminen omasta taloudesta velkajärjestelyä varten. Maksuvelvollisuuden perustuessa rikokseen tai velallisen ollessa epäiltynä tai syytettynä rikoksesta, voi velkajärjestely myös estyä. (Talous- ja velkaneuvonta n.d., Edellytykset ja esteet.)

Esteperusteet ovat kuitenkin harkinnanvaraisia ja velkajärjestely voidaan painavasta syystä myöntää esteperusteesta huolimatta. Tällöin tulee huomioida velkaantumisesta kulunut aika, velallisen toimet velkojen maksamiseksi ja muut olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys niin velalliselle kuin velkojille. (Lehtonen 2001, Yksityishenkilön velkajärjestely.)

6 VELAN VANHENTUMINEN

Vuonna 2013 perintälakiin tuli hyvää perintätapaa koskeva lakimuutos. Hyvää perintätapaa koskevaan pykälään (4 §) lisättiin 3 momentti, joka kieltää vanhentuneen tai lakanneen saatavan perinnän hyvän perintätavan vastaisena. Yleensä saatava vanhenee ajan kulumisen perusteella ja tästä säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa (VanhL, 728/2003), jäljempänä vanhentumislaki. Kyseinen laki on yleislaki ja joissakin erityislaeissa on omia saatavan vanhenemista koskevia säännöksiä. Vanhentumislain säännöksistä ei saa poiketa velallisen vahingoksi. (Willman 2019, 105.)

Mikäli velallinen maksaa jo vanhentuneen saatavan, ei hänellä ole kuitenkaan oikeutta saada suoritusta takaisin velkojalta. Poikkeuksen tähän tekevät kuitenkin tilanteet, joissa kuluttaja on maksanut elinkeinonharjoittajalle velan tietämättä sen olleen vanhentunut. Tällöin kuluttajalla on oikeus saada elinkeinonharjoittajalta vanhentuneeseen saatavaan tehty suoritus korkoineen. (Willman 2019, 105.)

Pääsäännön mukaan velkoja ei siis saa periä vanhentunutta velkaa. Velkojalla on myöskin näyttötaakka siitä, ettei saatava ole vanhentunut tai että vanheneminen on katkaistu asianmukaisesti. Myös perintätoimiston on toimeksiannon perusteella tekemässään perinnässä varmistuttava siitä, ettei saatava ole vanhentunut. Jos velallinen esittää väitteen saatavan vanhentumisesta, tulee velkojan keskeyttää perintä ja selvittää onko perinnän jatkamiselle edellytyksiä. (Willman 2019, 106.)

Vanhentumislain 4 §:n mukaan yleinen velan vanhentumisaika on kolme vuotta velan erääntymisestä lukien. Tämä yleinen vanhentumisaika voidaan vapaaehtoisesti katkaista, jonka jälkeen aika alkaa kulua uudestaan. Vanhentuminen katkeaa silloin, kun osapuolet sopivat järjestelystä, vakuudesta tai muusta velan ehtojen muutoksesta, velallinen suorittaa velkaa tai velkoja muistuttaa velallista velasta. Jos velasta on annettu ulosottoperuste, pitenee vanhentumisaika viiteen vuoteen. Erityislaeissa on omia velan erityisiä vanhentumisaikoja ja tällöin laki velan vanhentumisesta ei tule sovellettavaksi. (Niemi 2014, 162.)

Joulukuussa 2014 vanhentumislakiin lisättiin pykälä 13 a (1126/2014) saatavan lopullisesta vanhentumisesta ja se tuli voimaan tammikuussa 2015. Kyseisen pykälän mukaan luonnollisen henkilön sopimukseen perustuva rahavelka vanhentuu viimeistään, kun sen erääntymisestä on kulunut 20 vuotta. Mikäli myös velkoja on luonnollinen henkilö, on vanhentumisaika 25 vuotta. Jos velalle on haettu velkomustuomio, se vanhenee lopullisesti 15 vuoden kuluessa tuomiopäivästä laskien. Poikkeuksena kuitenkin tilanne, jossa velkoja on yksityishenkilö, jolloin vanhentumisaika on 20 vuotta. Velan lopullinen vanhentuminen toteutuu aina sen mukaan, kumpi ajankohta tulee ensin. Ulosotossa ei kuitenkaan automaattisesti huomioida velan vanhentumista, vaan velallisen on aina itse vedottava velan vanhentumiseen ja esitettävä selvitys erääntymisestä. Laissa oli viiden vuoden siirtymäaika ja tämän vuoksi ensimmäiset velat vanhenivat 1.1.2020. Myös velkaan liittyvät korot ja muut liitännäiskustannukset vanhenevat velan pääoman vanhetessa. (Ulosottolaitos 2019.)

7 TOIMINNALLISEN OSUUDEN TOTEUTUS

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tuotetaan aina jokin konkreettinen tuote ja muodoltaan sen tulisi olla parhaiten kohderyhmää palveleva (Vilkka & Airaksinen 2003, 51). Tässä opinnäytetyössä tiivistin asiat helposti käsiteltävään opasmuotoon. Yhdessä toimeksiantajan kanssa päädyimme siihen tulokseen, että painettava opas on heille käytännöllisin. Tein oppaasta sähköisen version, joka on myös painettavissa. Näin oppaan käyttömahdollisuudet ovat laajemmat.

Koska opas sisältää paljon asiaa, sisällysluettelo helpottaa sen käyttämistä. Oppaassa tulee käyttää lyhyitä lauseita ja sisällön tulee olla helposti ymmärrettävää. (Universite of Bath n.d.) Olenkin pyrkinyt esittämään asiat mahdollisimman selkeästi ja jäsentelemään asiat niin, että ne ovat helposti ja nopeasti löydettävissä.

Hyvä opas sisältää kehotuksen johonkin toimeen eli on mietitty, mitä lukijan tulisi tehdä oppaan lukemisen jälkeen (Universite of Bath n.d.). Tämän vuoksi olen lisännyt oppaaseen linkkejä, jotka johtavat lisätietoihin kyseisestä asiasta. Näin ollen myös sähköisellä versiolla on oma paikkansa.

Opas pohjautuu pääasiassa samoihin oikeudellisiin lähteisiin kuin opinnäytetyön raportointiosuuskin. Koska opas on suunnattu raha-asianeuvojille, olen pyrkinyt kirjoittamaan asiat mahdollisimman selkeästi. Oppaan lopussa on liitteitä, jotka on tarkoitettu suoraan velallisille annettavaksi. Niiden avulla velallinen voi itse aloittaa velkojensa selvittämisen.

Opinnäytetyön toimeksiantajalla on oikeus tarvittaessa muuttaa ja päivittää oppaan tietoja. Näin opas voidaan pitää mahdollisimman ajantasaisena.

8 POHDINTA

Maksuvaikeuksien lisääntyessä eri tahojen tarjoama apu ja neuvonta ovat erittäin tärkeitä. Seurakunnan tarjoamalla raha-asianeuvonnalla on mielestäni tärkeä rooli, sillä talous- ja velkaneuvontaan pääsyä voi joutua odottamaan pitkäänkin. Tämän työn tavoitteena oli lisätä raha-asianeuvojien tietämystä saatavan perintään liittyvästä lainsäädännöstä, ulosotosta ja erilaisista maksujärjestelyistä. Näin he voivat jakaa tietoa velallisille ja auttaa heitä alkuun esimerkiksi velkojen selvittelyssä. Tämä helpottaa myös talous- ja velkaneuvonnan työtä, kun velallinen on selvittänyt omaa tilannettaan valmiiksi. Työ on luotettava, sillä siinä on hyödynnetty laajasti oikeuslähteitä ja perehdytty lainesitöiden kautta siihen, mikä lainsäätäjän perimmäinen ajatus ja tarkoitus on ollut. Työn toteutustavaksi valikoitui toiminnallinen opinnäytetyö, sillä konkreettinen neuvonnan aikana hyödynnettävissä oleva opas koettiin tarpeelliseksi.

Velalliset eivät useinkaan ole tietoisia omista oikeuksistaan ja siksi on erittäin tärkeää, että heitä auttavat tahot osaavat kertoa niistä. Vaikka esimerkiksi osa muutoksenhakukeinoista on vaikeaselkoisia ja vaativat usein lainopillista apua, on velallisten hyvä tietää näistä vaihtoehdoista. Kokonaisuutena tämä aihealue on laaja ja työstä onkin jätetty joitain asioita pois, kuten yritysvelallisen asema. Tämä työ oli suunnattu neuvontaa vapaaehtoisesti tekeville henkilöille ja lainsäädäntöä on paikoin avattu hyvinkin tarkasti. Jatkotyönä voisi esimerkiksi tehdä ohjeoppaan velallisille tai jatkotutkimuksen yritysvelallisen oikeusturvasta saatavien perinnässä. Tämän työn tuotoksena tehdyssä oppaassa on muutama liite velalliselle annettavaksi. Niiden avulla velallinen pääsee alkuun velkojensa selvittämisessä.

Aiheen rajaaminen oli paikoin haastavaa. Halusin kuitenkin kuvata työssä saatavan perinnän kokonaisena prosessina aina ulosottoon ja velkojen järjestelyyn saakka. Rajasin työn koskemaan ainoastaan velallisen oikeuksia, sillä siitä näkökulmasta ei tällaista työtä ole aiemmin tehty. Lopputuloksena sain mielestäni kuvattua hyvin saatavan perintäprosessin. Lisäsin työhön myös yksinkertaistettuja kaavioita selkeyttämään prosessin vaiheita.

Opinnäytetyön oli tarkoitus valmistua elokuussa 2021 ja se valmistui aikataulussa. Olin tarkoituksella tehnyt aikataulusta joustavan, koska tiesin opinnäytetyön tekemisen vievän aikaa ja tein sitä päivätyön ohella. Olin jo useamman vuoden ajan perehtynyt aiheeseen ja minulla oli siitä hyvät pohjatiedot olemassa. Tiesin aiheen olevan laaja ja moniulotteinen ja sen vuoksi aiheen rajaaminen sekä jäsentely oli haastavaa. Lopputulokseen olen kuitenkin erittäin tyytyväinen ja toivon oppaan olevan hyödyllinen sekä käytännöllinen neuvonnassa.

Vaikka aihe oli minulle entuudestaan tuttu, yllätyin kuinka vaikeista ja monimutkaisista asioista onkaan kyse. Velallinen voi olla hyvin ahdistunut tilanteesta eikä voimavaroja puolustaa omia oikeuksiaan välttämättä ole. Vaatii myös lainopillista osaamista, jotta voi tietää kunnolla omat oikeutensa. Apua ja osaamista siis tarvitaan, jotta vältetään oikeudenmenetyksiltä.

LÄHTEET

AlmaTalent. n.d. Ohjeet. Maksuhäiriöt. Maksuhäiriömerkinnät. https://www.almatalent.fi/docs/librariesprovider3/ohjeet/maksuhairiot_selitteet.pdf?sfvrsn=753918ed_4&_ga=2.193602221.1065607950.1626350208-815632876.1621229726 Luettu 15.7.2021.

Asetus yksityishenkilön velkajärjestelystä 25.1.1993/58

Asiakastieto. 2020. PowerPoint-esitys. Maksuhäiriötilastot Suomi 2020. <https://www.epressi.com/media/userfiles/123829/1610012538/asiakastieto-maksuhairioutilasto-payment-default-statistics-2020.pdf> Luettu 2.6.2021.

Bräysy, P. 2013. Perintä käytännössä. Helsinki: Kauppakamari.

HE 199/1996 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

HE 21/2004 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta

HE 57/2012 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista, laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

HE 109/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi luottotietolain, maksupalvelulain 86 §:n ja rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. 2014. Kuluttaja-asiamiehen linjaus. Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä. <https://www.kkv.fi/ratkaisut-ja-julkaisut/julkaisut/kuluttaja-asiamiehen-linjaukset/aihekohtaiset/hyva-perintatapa-kuluttajaperinnassa/#5.1> Päivitetty 17.12.2015. Luettu 29.5.2021.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. 2014. Perintäkulut ja perinnän eteneminen. <https://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/Maksut-laskut-perinta/perinta/perintakulut-ja-perinnan-eteneminen/> Päivitetty 15.5.2014. Luettu 6.8.2021.

Koulu, R. 2017. Muutoksenhaku ulosotossa. Teoksessa Koulu, R., Lindfors, H. & Niemi, J. Insolvenssioikeus. Helsinki: Alma Talent. Päivitetty 24.11.2020. Luettu 15.7.2021. Vaatii käyttöoikeuden. [https://verkkokirjahylly-almatalent.fi.libproxy.tuni.fi/teos/FAGBGXCTDG#kohta:III\(\(20\)ULOSOTTO-OI-KEUS\(:8.\(\(20\)Muutoksenhaku\(\(20\)ulosotossa/piste:tPi](https://verkkokirjahylly-almatalent.fi.libproxy.tuni.fi/teos/FAGBGXCTDG#kohta:III((20)ULOSOTTO-OI-KEUS(:8.((20)Muutoksenhaku((20)ulosotossa/piste:tPi)

Koulu R. & Niemi-Kiesiläinen, J. 1999. Velkajärjestelyn ja saneerauksen pääpiirteet. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus

Kulmala, S. 2021. Takaisinsaanti yksipuoliseen tuomioon. Artikkelit. Edilex. <https://www-edilex-fi.libproxy.tuni.fi/artikkelit/22229.pdf> Julkaistu 3.2.2021. Luettu 21.7.2021.

Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38

Laki saatavien perinnästä 22.4.1999/513

Laki sosiaalisesta luototuksesta 20.12.2002/1133

Laki velan vanhentumisesta 15.8.2003/728

Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 25.1.1993/57

Lakivaliokunnan mietintö 30/1998 vp

Lehtonen, Y. 2001. Yksityishenkilön velkajärjestely. Teoksessa Lehtonen, Y., Mökkönen, K., Töyrylä, H., Seulu, M-R. & Tammenkoski, R. Perintä ja luotonhallinta. Helsinki: Alma Talent. Päivitetty maaliskuussa 2020. Luettu 20.7.2021. Vaatii käyttöoikeuden. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libproxy.tuni.fi/teos/DAHBGXCTDG#/kohta:12.\(\(20\)YKSITYISHENKIL\(\(d6\)N\(\(20\)VELKAJ\(\(c4\)RJESTELY\(:Velkaj\(\(e4\)rjestelyn\(\(20\)tarkoituspiste:t1eL](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libproxy.tuni.fi/teos/DAHBGXCTDG#/kohta:12.((20)YKSITYISHENKIL((d6)N((20)VELKAJ((c4)RJESTELY(:Velkaj((e4)rjestelyn((20)tarkoituspiste:t1eL)

Lindström, J. 2014. Luotonvalvonta ja saatavien perintä. Helsinki:

Linna, T. & Leppänen, T. 2014. Ulosotto-oikeus. I, Ulosottomenettely. Helsinki: Talentum.

Linna, T. 2008. Ulosottokaaren pääkohdat. Helsinki: Talentum.

Luottotietolaki 11.5.2007/527

Niemi, M.-L. 2014. Luotto-oikeus: luottotyytit, perintäprosessit ja takaisinsaanti. Helsinki: Talentum.

Oikeusministeriö. 2021. Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaika lyhennetään. Tiedote. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410853/maksuhairiomerkintojen-sailytysaika-lyhennetaan> Julkaistu 29.6.2021. Luettu 15.7.2021.

Pönkä, P. & Willman, P. 2005. Käytännön perintäopas. Helsinki: Edita.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Tarkista ja suojaa luottotietosi. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/laskutmyohassa/maksuhairiomerkinta/omatuottotiedot.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 15.7.2021.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Velkajärjestely. Edellytykset ja esteet. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely/edellytyksetjaesteet.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 21.7.2021.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Velkajärjestely. Hakeminen. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely/hakeminen.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 21.7.2021.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Velkajärjestely. Maksuohjelma. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely/maksuohjelma.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 21.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Järjestelylainat. <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/jarjestelylainat/> Luettu 16.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Milloin maksuhäiriömerkintä tulee? <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/maksuhairiomerkinta/milloin-maksuhairiomerkinta-tulee/> Luettu 15.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Sosiaalinen luotto. <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/sosiaalinen-luotto/> Luettu 16.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Takuusäätiön takaus pankkilainaan. <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/takuusaation-takaus-pankkilainaan/> Luettu 16.7.2021.

Tampereen kaupunki. n.d. Sosiaalinen luotto. <https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimeentulo/sosiaalinen-luotto.html> Luettu 16.7.2021.

Ulosottokaari 15.6.2007/705

Ulosottolaitos. 2021. Miten palkasta ulosmitattava määrä lasketaan. <https://ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoaulosotosta/tietoavelalliselle/mitenulosmitattavamaara-lasketaan.html> Julkaistu 1.1.2021. Luettu 14.7.2021.

Ulosottolaitos. 2019. Uutiset. Lakimuutos toi veloille lopullisen eräpäivästä laskettavan vanhentumisajan. <https://ulosottolaitos.fi/fi/index/ulosottolaitos/ajan-kohtaista/verkkouutiset/jatiedotteet/2019/lakimuutostoiveloillelopullisenera-paivastalaskettavanvanhentumisajan.html> Julkaistu 27.12.2019. Luettu 21.7.2021.

University of Bath n.d. Creating a Guide. <https://www.bath.ac.uk/guides/creating-a-guide/> Luettu 6.8.2021.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Willman, P. 2019. Saatavien perintä. Helsinki: Edita.

LIITTEET

Liite 1. Tuotos

ELOKUU
2021

ERÄPÄIVÄSTÄ ULOSOTTOON

OPAS RAHA-ASIANEUVOJILLE

Satu Niemelä

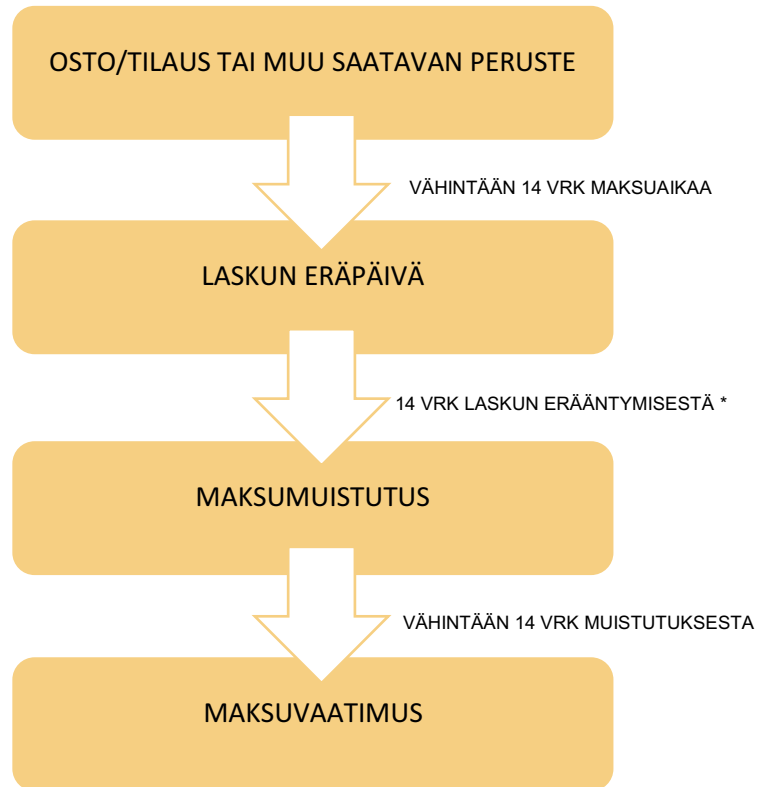
Tämä opas on osa opinnäytetyötä. Opas on laadittu Tampereen ev. lut. seurakuntien raha-asianeuvojille neuvonnan tueksi. Oppaassa on pyritty tiivistämään saatavan perintään liittyvät vaiheet aina laskun erääntymisestä mahdolliseen ulosottoon ja velkojen järjestelyyn saakka. Opas on kirjoitettu velallisen oikeusturvan näkökulmasta. Opas ei käsittele lainkaan yritysvelallisen asemaa.

Sisällys

VAPAAEHTOINEN PERINTÄ	3
OIKEUDELLINEN PERINTÄ.....	7
MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄT	10
MAKSUJÄRJESTELYT	12
VELAN VANHENTUMINEN.....	17
LÄHTEET	18
LIITTEET	20
Velkojen selvittely: Kenelle olen velkaa?	21
Saldotiedustelu	22
Lista perintätoimistoista	23

VAPAAEHTOINEN PERINTÄ

Vapaaehtoisella perinnällä tarkoitetaan velkojan toimia saada suoritus erääntyneeseen saatavaan ennen velan mahdollista siirtämistä oikeudelliseen perintään. Perintä on lakisääteistä ja siitä säädetään perintälain (513/1999). Perinnällä tarkoitetaan vapaaehtoisia toimia saada suoritus erääntyneestä saatavasta. Perintätoiminnassa usein liikutaan alueella, jossa sekä velkojalla että velallisella on hatara käsitys omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Kuluttajan voi olla vaikeaa arvioida, ovatko häneen kohdistetut perintätoimet asianmukaisia ja vaaditut perintäkulut sallittuja. Tässä luvussa esitellään velallisen oikeuksia vapaaehtoiseen perintään liittyen perintälain nojalla.

*MUISTUTUKSEN SAA LÄHETTÄÄ MYÖS AIEMMIN, MUTTA SIITÄ EI SAA PERIÄ KULUA, JOS EI OLE KULUNUT 14 VRK LASKUN ERÄPÄIVÄSTÄ

PERINTÄLAKI (513/1999)

- Tulee sovellettavaksi, kun saatava on erääntynyt
- Yleislaki eli lakia ei sovelleta, mikäli muualla toisin säädetään
- Laista ei saa poiketa velallisen vahingoksi
- Ei sovelleta ulosottoon → ulosotossa sovellettavaksi tulee ulosottokaari (705/2007)
 - o Sovelletaan kuitenkin oikeudenkäynnin ohessa tehtävään vapaaehtoiseen perintään

HYVÄ PERINTÄTAPA (4 §)

- Perinnän tulee olla asiallista, tahdikasta ja velallisen yksityisyyttä tulee kunnioittaa
- Velkoja ei saa antaa väärää tai harhaanjohtavaa tietoa, esim. väittää maksamatta jättämisen aiheuttavan maksuhäiriömerkinnän vaikkei oikeudelliseen perintään olisi vielä edes ryhdytty
- Perinnällä ei saa aiheuttaa velalliselle tarpeettomia kuluja esim. liian tiheään lähetetyillä maksumuistutuksilla
- Velalliselle ei saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa esim. tekemällä perintää juhlapyhinä
- Vanhentunutta tai muuten lakannutta saatavaa ei saa periä

Lisätietoa: kkv.fi (Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä)

VELALLISEN OIKEUS SAADA TIETOJA (4 a §)

- Velallisella on oikeus saada tietoonsa velkojen kokonaismäärät ja perusteet, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velan koroista ja kuluista
- Velan kokonaismäärästä on oikeus saada tieto aina maksutta
- Velkaerittely sekä korko- ja kuluselvitys on oikeus saada maksutta kerran vuodessa
- Lisäksi velallisella on oikeus saada tieto velan vanhentumisesta ja sen katkaisemisesta
 - o Kuluttaja-asiamiehen mukaan tiedot tulee antaa kuukauden kuluessa pyynnöstä

MAKSUVELVOLLISUUDEN KIISTÄMINEN (4 b §)

- Perintää ei saa jatkaa, jos velallinen on kiistänyt maksuvelvollisuuden
- Jos riitautetun saatavan perintää halutaan jatkaa, tulee se saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi tai suoraan ulosottokelpoinen saatava siirtää ulosottoperintään
- Velallisen tulee esittää kiistämiselle peruste
- Maksuvelvollisuuden voi kiistä myös osittain esim. saatavan määrä tai perintäkulut

MAKSUVAATIMUS (5 §)

- Huom! Tämä perintälain 5 § koskee ainoastaan perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavia elinkeinonharjoittajia periessään kuluttajasaatavia
- Maksuvaatimuksen saa lähettää vasta, kun saatavasta on sen erääntymisen jälkeen muistutettu ja muistutuksen esittämisestä on kulunut vähintään 14 päivää
 - o Maksumuistutukselle ei ole laissa säädetty sisältövaatimuksia, mutta kuluttaja-asiamiehen mukaan muistutuksessa tulisi kertoa ainakin velkojan nimi ja osoite, saatavan peruste, laskun yksilöintitiedot ja kokonaissumma, maksuosoite ja eräpäivä sekä tieto kenelle mahdolliset huomautuksen tulisi esittää ja missä ajassa
- Maksuvaatimuksen sisältö (lakisääteinen):
 - o Velkojan nimi ja osoite
 - o Mihin saatava perustuu
 - o Eriteltynä saatavan pääoma, korko, viivästyskorko ja perintäkulut sekä niiden yhteenlaskettu summa
 - o Kenelle, miten ja milloin saatava on maksettava
 - o Velallisen mahdollisuus esittää huomautuksia saatavasta sekä missä ajassa ja kenelle huomautukset on esitettävä
 - o Velallisen mahdollisuus pyytää perinnän keskeyttämistä ja siirtämistä oikeudelliseen perintään
 - o Jos kyseessä julkisoikeudellinen saatava, on velalliselle ilmoitettava hänen käytössään olevat oikeussuojakeinot ja kerrottava mahdollisuudesta hakea maksulykkäystä

OIKEUS PYYTÄÄ PERINNÄN KESKEYTTÄMISTÄ (4 c §)

- Velallisella on oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään
- Keskeytyspyyntö on tehtävä kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla esim. sähköpostilla
- Keskeytyspyynnön jälkeen perintää saa jatkaa, jos siitä aiheutuvista kuluista ei pyydetä velalliselta korvausta
- Velkojalla on oikeus päättää siirtääkö velan oikeudelliseen perintään, mutta keskeytyspyyntö on velkojaa sitova

PERINTÄKULUT JA KOROT (10 §, 10 a §, 10 d §)

- Velallisen velvollisuus on korvata perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut
- Jos velkoja käyttää perintätoimistoa, voi velalliselta vaatia ainoastaan sellaisia kuluja, joita velkoja maksaa perintätoimistolle
→ Jos perintätoimisto tarjoaa perintää velkojalle ilmaiseksi, ei velalliselta voida vaatia ollenkaan perintäkuluja maksettavaksi
- Perintäkulujen enimmäismäärät kuluttajasaatavien perinnässä:
 - o Maksumuistutuksesta 5 €, mutta vain jos laskun eräpäivästä on kulunut vähintään 14 vuorokautta ennen muistutuksen lähettämistä
 - o Maksuvaatimuksesta voi vaatia kuluja vain, jos se täyttää lainmukaiset sisältövaatimukset (kts s. 5). Enimmäiskulut on sidottu saatavan pääoman suuruuteen seuraavasti:
 - Pääoma max 100 € → kulu max 14 €
 - Pääoma 100–1000 € → kulu max 24 €
 - Pääoma yli 1000 € → kulu max 50 €
 - Suoraan ulosottokelpoisesta saatavasta max 14 € riippumatta pääoman määrästä
 - ➔ Jos samasta saatavasta lähetetään uusi maksuvaatimus, saa perintäkuluja vaatia enintään puolet edellä mainituista enimmäismääristä
- Maksuajan pidentämisestä velallisen pyynnöstä eräpäivän jälkeen saa periä kuluja 5 €, mutta vain silloin kun maksuaikaa pidennetään vähintään 14 päivällä.
- Velallisella on myös kokonaiskuluvastuu kuluttajasaatavan perinnässä ja se määrittää ylärajan perintäkulujen enimmäismäärälle.
 - o Myös kokonaiskuluvastuu on suhteutettu saatavan pääomaan seuraavasti:
 - Pääoma max 100 € → kulut yhteensä max 60 €
 - Pääoma 100–1000 € → kulut yhteensä max 120 €
 - Pääoma yli 1000 € → kulut yhteensä max 210 €
 - Suoraan ulosottokelpoisesta saatavasta max 51 € riippumatta pääoman määrästä
- Velkoja saa periä saatavasta korkolain mukaista viivästyskorkoa eräpäivästä alkaen
 - o Viivästyskorko on 7 prosenttiyksikköä Suomen Pankin ilmoittamaa viitekorkoa suurempi
 - Vuonna 2021 viitekorko 0 %, joten viivästyskorko 7 %

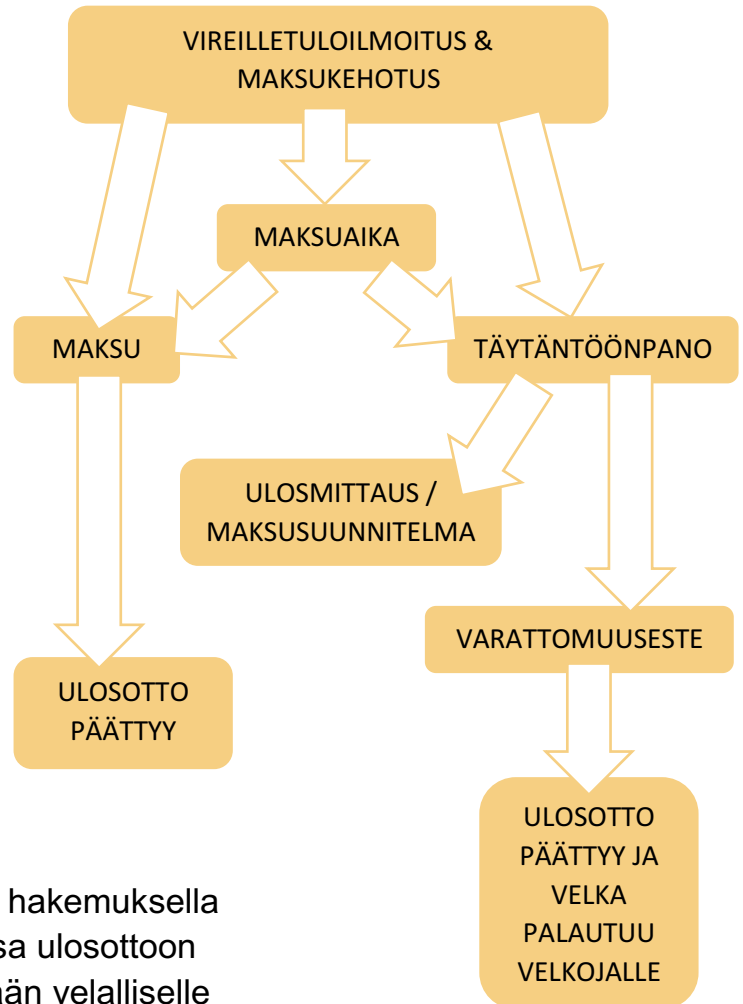
Esimerkkejä perintäkuluista: kkv.fi

OIKEUDELLINEN PERINTÄ

Jos velallinen ei maksa saatavaa vapaaehtoisesti, velkojalle jää enää vaihtoehdoksi periä saatavansa ulosoton kautta. Tätä kutsutaan oikeudelliseksi perinnäksi. Ulosoton keskeinen säädös on ulosottokaari (705/2007). Ulosottokaaren nojalla voidaan panna täytäntöön myös muita velvoitteita, mutta tässä oppaassa keskitymme vain maksuvelvoitteen täytäntöönpanoon.

Ulosottomenettelyä varten velkojalla tulee olla ulosottoperuste. Saatavan perimiseksi ulosoton kautta vaaditaan oikeuden päätös tai tuomio, pois lukien suoraan ulosottokelpoiset maksut. Saatava voi olla erityislain nojalla suoraan ulosottokelpoinen, esim. sakot ja verot.

Velkoja hakee ulosottoa joko kirjallisella hakemuksella tai sähköisesti ja hakemuksen saapuessa ulosottoon tulee asia vireille. Vireilletulosta lähetetään velalliselle ilmoitus, joka sisältää maksukehotuksen. Mikäli velallinen ei maksa saatavaa maksukehotuksen mukaisesti, ulosottomies ryhtyy etsimään velalliselta ulosmitattavaa omaisuutta.

Lisätietoa: ulosottolaitos.fi (Tietoa velalliselle)

ULOSMITTAUS

- Velalliselle voidaan myöntää maksuaikaa erityisestä syystä esim. sairaus tai työttömyys
 - o Max kolme kuukautta maksukehotukseen merkitystä maksupäivästä
 - Jos velallinen ei maksuaikana tee suoritusta, ulosottomies toimittaa ulosmittauksen velallisen mahdollisesta omaisuudesta tai toistuvaistulosta
- Ulosmittaus tehdään ensisijaisesti toistuvaistulosta, toissijaisesti muusta irtaimesta omaisuudesta tai kiinteistöstä ja viimeisenä velallisen vakituisesta asunnosta tai toimeentulon kannalta välttämättömästä omaisuudesta
 - o Voidaan tietyissä tapauksissa poiketa, esim. velallinen voi osoittaa mitä haluaa ulosmitattavan
- Toistuvaistulon ulosmittaus esim. palkka tai eläke:
 - o Tulon maksajalle annetaan tiedoksi maksukielto
 - o Ulosmitattava määrä lasketaan käyttämällä tulopohjaa eli nettotulojen ja toimeentuloetuuksien yhteenlaskettu määrä
 - o Lisäksi ulosmitattavaan määrään vaikuttaa velallisen suojaosuus
 - Suojaosuus 2021: 22,71 € päivässä velallisen itsensä osalta, suojaosuuden määrä nousee 8,15 € jokaisen velallisen elatuksessa olevan perheenjäsenen osalta
 - o Lopullinen ulosmittauksen määrä lasketaan velallisen nettomääräisestä tulopohjasta seuraavasti:
 - Palkka 2 x suojaosuus → ulosmitataan 2/3 suojaosuuden ylittävästä palkan osasta
 - Palkka yli 2 x suojaosuus, mutta max 4 x suojaosuus → ulosmitataan 1/3 palkasta
 - Palkka yli 4 x suojaosuus → ulosmitataan 1/3 mutta enintään puolet palkasta
 - Jos palkka alle 2 x suojaosuus, ei ulosmittausta tehdä ollenkaan
- Toistuvaistulon ulosmittauksen ja maksukiellon antamisen voi välttää, jos ulosottomies vahvistaa velalliselle maksusuunnitelman → maksuerät ovat kuitenkin yhtä suuret kuin muutenkin ulosmitattaisiin
- Ulosmittauksen määrästä voidaan tehdä velalliskohtaisia helpotuksia:
 - o Ulosmittauksen lykkäys: pitkän työttömyyden jälkeen, lykkäys max 4 kk
 - o Ulosmittauksen määrän alentaminen: maksukyky olennaisesti heikentynyt esim. sairauden vuoksi
 - o Vapaakuukaudet: työsuhde jatkunut yhtäjaksoisesti vuoden sekä kyseessä tuloarajamittaus, jolloin automaattisesti oikeus kahteen vapaakuukauteen tai velallisella erityinen syy, jolloin velallisen pyynnöstä voidaan myöntää 1–3 vapaakuukautta

HUOM! Palkalla tarkoitetaan myös muuta toistuvaistuloa, joka ei ole ulosmittauskiellossa.

HUOM! Jos ei ole ulosmitattavaa, ulosotto päättyy varattomuusesteeseen ja velka palautuu takaisin velkojalle.

Lisätietoa: ulosottolaitos.fi (Miten palkasta ulosmitattava määrä lasketaan)

MUUTOKSENHAKU

- Muutoksenhakukeinoja ulosotossa ovat itseoikaisu, täytäntöönpanoriita ja ulosottovalitus
- Itseoikaisu on ensisijainen oikaisukeino selvien ja helposti havaittavien virheiden korjaamiseen
 - o Se on vapaamuotoinen, nopea sekä maksuton ja siten velallisen näkökulmasta helpoin muutoksenhakukeino
- Täytäntöönpanoriita ja ulosottovalitus ovat säänneltympiä, sisältävät muotovaatimuksia ja niissä pääsääntöisesti asianosaiset vastaavat oikeudenkäyntikuluistaan, siksi lainopillisen avun käyttäminen näissä on suositeltavaa
- Ulosottoasioissa on usein kyse yksipuolisesta tuomiosta ulosottooperusteena. Yksipuolisesta tuomiosta ei voi valittaa, mutta siihen voi hakea muutosta takaisinsaantina, jolloin asia palautuu käräjäoikeuden uudelleen arvioitavaksi. Myös takaisinsaannissa on suositeltavaa käyttää lainopillista apua.

Lisätietoa: ulosottolaitos.fi (Jos olet tyytymätön)

MAKSUHÄIRIÖMERKINNÄT

- Velkoja voi ilmoittaa maksuhäiriötiedon rekisterinpitäjälle tallennettavaksi, kun maksu on viivästynyt vähintään 60 päivää
- Vähintään 21 päivää ennen maksuhäiriötiedon rekisteröimistä on tullut lähettää maksukehoitus, jossa on ollut maininta maksuhäiriömerkinnän mahdollisuudesta
- Maksuhäiriömerkinnän voi ilmoittaa velkoja, käräjäoikeus ja ulosotto
- Käräjäoikeudesta merkintä tulee maksutuomiosta ja ulosotosta joko pitkäaikaisesta ulosotosta tai ulosmittauksen esteestä
- Velkajärjestelystä tulee myös oma merkintänsä
- Luottotietorekisteriin voi myös pyytää omaehtoisen luottokieltomerkinnän
- Omat luottotiedot voi tarkistaa kerran vuodessa maksutta
- Suomessa luottotietorekistereitä ylläpitää Suomen Asiakastieto Oy sekä Bisnode Oy

ESIMERKKEJÄ

LKP = luottokorttiin yms. liittyvä maksuhäiriö (säilytysaika 2 vuotta)

OSP = osamaksusopimukseen yms. liittyvä maksuhäiriö
(säilytysaika 2 vuotta)

YVK = yksipuolinen tuomio velkomusasiassa (säilytysaika 3 vuotta)

SVK = velkomusasiassa annettu tuomio (säilytysaika 3 vuotta)

UMV = ulosotossa todettu este (säilytysaika 3 vuotta)

UMS = suppeassa ulosotossa todettu este (säilytysaika 3 vuotta tai siihen asti kun velka maksettu)

UMP = pitkäkestoinen ulosotto (säilytys 3 vuotta tai siihen asti kun velka maksettu)

OLK = henkilön itse ilmoittama luottokielto (säilytysaika 2 vuotta, voidaan poistaa henkilön itsensä pyynnöstä aiemmin)

Lisätietoa: almatalent.fi (Maksuhäiriöt)

Säilytysaikoihin on mahdollisesti tulossa muutoksia. Vireillä olevassa hallituksen esityksessä (HE 109/2021) ehdotetaan merkinnän poistumista kuukauden kuluessa siitä, kun velka on maksettu ja merkinnät olisivat itsenäisiä eikä uusi merkintä pidentäisi aiemman kestoja. Tällä hetkellä YVK, SVK ja UVM merkintöjen säilytysaika pitenee 4 vuoteen, mikäli sen aikana tulee uusia merkintöjä.

Lisätietoa: valtioneuvosto.fi (Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaika lyhennetään)

REF-merkintä = tieto, että velka on maksettu

Rekisterinpitäjälle tulee toimittaa kirjallinen todiste velan maksusta ja myös velkojaa tulisi pyytää ilmoittamaan rekisterinpitäjälle, että velka on maksettu.

→ Voi helpottaa esim. vuokra-asunnon saantia

Lisätietoa: oikeus.fi (Talous- ja velkaneuvonta, Tarkista ja suojaa luottotietosi)

MAKSUJÄRJESTELYT

MAKSUSUUNNITELMA

- Tavoitteena mahdollistaa velallisen suoriutuminen velasta, eikä lisätä kuluja
- Laaditaan kirjallisena koko loppuvelan määrästä, velkojakohtainen
- Suunnitelman tulee vastata velallisen todellista maksukykyä
 - o Maksukyvyyn arvioimisessa hyödynnetään kuluttajan luottotietoja, tuloja sekä menoja sekä velkoja ja muita varoja
- Maksujärjestelystä sopimisen tulisi kuitenkin olla kuluttajalle helppoa
- Maksusuunnitelmasta perittävät enimmäiskustannukset:
 - o Pääoma max 100 € tai max 4 maksuerää → kulu max 20 €
 - o Pääoma 100–1000 € ja yli 4 maksuerää → kulu max 30 €
 - o Pääoma yli 1000 € ja yli 4 maksuerää → kulu max 50 €
 - o Suoraan ulosottokelpoinen saatava → kulu max 20 €
- ➔ Kuluja voidaan periä vain, jos suunnitelma on kirjallinen, se kattaa koko jäännössaatan ja se on laadittu yhdessä velallisen kanssa huomioiden velallisen maksukyky ja mahdollisuus suoriutua suunnitelmasta

Lisätietoa: takuusaatio.fi (Maksusuunnitelma)

VAPAAEHTOINEN VELKOJEN JÄRJESTELY

- Vapaaehtoisia velkojen järjestelykeinoja ovat takuusäätiön takaus järjestelylainaan, muut järjestelylainat rahoitusmarkkinoilta ja kunnan sosiaalinen luotto
- Takuusäätiön takauksesta ja kunnan sosiaalisesta luotosta merkitään maksuhäiriömerkintä, joka poistuu, kun velka on maksettu
- Takuusäätiöltä voi saada takauksen pankkilainaan
 - o Takaus haetaan koko velkamäärälle
 - o Velkamäärä max 34 000 € yksin haettaessa ja max 45 000 € haettaessa puolison kanssa yhdessä
 - o Takaisinmaksuaika max 7 vuotta
 - o Kuukausierä perustuu maksuvaraani eli summaan pakollisten menojen jälkeen

Lisätietoa: takuusaatio.fi (Takuusäätiön takaus)

- Velkojen järjestelyyn voi kysyä järjestelylainaa myös omasta pankista tai muusta rahoituslaitoksesta
 - o Tällöin tulee olla tarkkana velan ehtojen kanssa, kuten mikä on todellinen vuosikorko

- Osa kunnista tarjoaa sosiaalista luottoa
 - o Luotto voidaan myöntää perustellusta syystä henkilölle, jolla ei ole joko pienituloisuuden tai vähävaraisuuden vuoksi mahdollisuutta saada muutoin kohtuuehtoista lainaa
 - o Voidaan myöntää vain kotikunnassa
 - o Voidaan periä vain korkolain mukaista viitekorkoa, joten kulut ovat kohtuulliset
 - o Luoton enimmäismäärä vaihtelee kunnittain
 - o Tampereen kaupunki myöntää luottoa enintään 10 000 € ja laina-aika max 5 vuotta

Lisätietoa: tampere.fi (Sosiaalinen luotto)

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

- Velkajärjestelyn tarkoituksena on parantaa maksukyvyttömän yksityishenkilön taloudellista tilannetta
- Velkojen maksuehdot järjestellään vastaamaan velallisen todellista maksukykyä
- Maksukyvyyn perusteella tehdään määräaikainen maksuohjelma
- Ohjelman mukaiset maksut suoritettuaan velallinen vapautuu velkajärjestelyyn kuuluvista veloistaan lopullisesti
- Velkajärjestelyyn pääsy edellyttää maksukyvyttömyyttä, joka ei ole vain tilapäistä
- Maksukyvyttömyyden tulisi johtua pääasiassa muusta kuin velallisesta itsestään johtuvista syistä esim. sairaus, työkyvyttömyys tai työttömyys

VELKAJÄRJESTELYN ETENEMINEN

- Käräjäoikeus hylkää hakemuksen → muutosta voi hakea valittamalla
- Käräjäoikeus myöntää velkajärjestelyn → velalliselle vahvistetaan maksuohjelma
- Maksuohjelman kesto on yleensä 3–5 vuotta
- Maksuohjelma sisältää mm. maksuaikataulun sekä maksuvaran
- Maksuvara tarkoittaa kuukausittain maksettavaa summaa
 - o Lasketaan velallisen tulojen ja menojen perusteella
 - o Jos maksuvara on negatiivinen eli pakolliset menot tuloja suuremmat → voidaan vahvistaa ns. nollaohjelma, jossa ei ole maksuvelvollisuutta
 - Maksuvelvollisuus voi muuttua tulojen tai varallisuuden kasvaessa
 - Nollaohjelmassa velkajärjestelyn kesto on aina 5 vuotta

- Velkajärjestelyn aloittamisen jälkeen syntyneet uudet velat eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin ja niitä voidaan periä tavalliseen tapaan
- Velkajärjestelyn eri vaiheista tulee merkintä luottotietorekisteriin, merkintä säilyy koko maksuohjelman ajan
- Pääsääntöisesti suoritukset maksetaan suoraan velkojille ohjelman mukaisesti
- Maksuohjelman laiminlyönti voi johtaa maksuohjelman raukeamiseen
- Velkajärjestely päättyy joko määräajan päätyttyä tai velkajärjestelyn rautessa

Lisätietoa: oikeus.fi (Talous- ja velkaneuvonta, velkajärjestely)

VELKAJÄRJESTELYHAKEMUS

- Ennen hakemuksen jättämistä on selvitettävä mahdollisuus päästä sovintoon velkojen kanssa
 - ➔ Jos sopimukseen ei päästä, velallinen jättää hakemuksen koti- tai asuinpaikkansa kärjäoikeuteen
- Hakemuksessa vaaditut tiedot:
 - o Omat ja aviopuolison brutto- ja nettotulot
 - o Menoiksi ilmoitetaan kaikki hakijan välttämättömät elinkustannukset, kuten ruokamenot ja asumiskustannukset
 - o Selvitys velallisen varallisuudesta, tavallista käyttöirtaimistoa ei tarvitse mainita
 - Varallisuus arvostetaan sen käypään arvoon
 - Myös omaisuuden realisoinnit viimeisen 10 vuoden ajalta on ilmoitettava ja selvitys, mihin ko. varat on käytetty
 - o Lueteltuna kaikki velat ja selvitys mihin tarkoitukseen ne on käytetty
 1. Velat, joissa hakijan asunto on vakuutena
 2. Velat, joiden vakuutena on hakijan muuta omaisuutta
 3. Velat, joille ei ole annettu vakuutta lainkaan
 - o Velkojaluettelu, josta käy ilmi kaikkien velkojen osoitteet
 - o Halutessa hakemukseen voi liittää maksuohjelmaehdotuksen, mutta tämä voidaan tehdä vasta oikeuden päätöksen jälkeenkin
- Hakemuksen liitteet:
 1. Kopio velallisen sekä samassa taloudessa asuvien täysi-ikäisten verotustodistuksista viimeiseltä kolmelta vuodelta
 2. Velallisen ja hänen aviopuolionsa palkkatodistus, josta ilmenee palkka viimeiseltä palkanmaksukuukaudelta ja palkkakertymä sekä edelliseltä että kuluvalta kalenterivuodelta
 3. Kopio asiakirjasta, josta ilmenee velallisen ja hänen aviopuolionsa eläke, työttömyyspäiväraha tai koulutustuki, sairausvakuutuksen päiväraha, äitiysraha tai muu päiväraha, lasten kotihoidontuki, asumistuki, opintotuki tai muu etuus sekä sellaisen etuuden kesto
 4. Viralliselle lomakkeelle laadittu elinkeinonharjoittajan tuloseselvitys velallisen ja hänen aviopuolionsa yrittäjätuloista
 5. Velallisen ja hänen aviopuolionsa muista kuin edellä mainituista tuloista maksajan antama kirjallinen selvitys tai muu asiakirja
 6. Kopio vuokran, vastikkeen ja muiden asumiskulujen määrän osoittavista asiakirjoista
 7. Kopio tuomioistuimen päätöksestä tai sopimuksesta elatusavusta sekä selvitys elatusavun määrästä
 8. Kopio asiakirjasta, josta ilmenee velan jäljellä oleva määrä pois lukien alle 340 euron suuruiset velat ja lisäksi kopio panttausta koskevista sitoumuksista
 9. Kopio asiakirjasta, josta ilmenee velallisen omistusosuus huoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden, osuuksien ja asumisoikeuden sekä muun merkittävän varallisuuden osalta
 10. Kirjallinen selvitys siitä, mihin velallisen hakemukseen sisältyvät arviot varallisuuden arvoista perustuvat
 11. Kirjallinen selvitys sairaudesta, työttömyydestä, työkyvyttömyydestä tai muusta olosuhteiden muutoksesta, jolla on merkitystä hakemuksen kannalta.
 - o Näiden lisäksi yleensä hakemukseen liitetään:
 - Selvitys velkaantumisen syistä
 - Erillinen lomake liitteineen mahdollisesta päättyneestä yritystoiminnasta
 - Mahdollinen elatusvelvollisuuden osoittava virkatodistus
 - Selvitys ulosoton avoimista ja tilitetyistä varoista
 - Tosite alaikäisen muusta tulosta kuin lapsilisästä
 - Liite mahdollisista luontoiseduista ja kulukorvauksista

VELKAJÄRJESTELYN ESTEET

- Maksukyvyttömyys on vain tilapäistä
 - o Esim. maksukyvyttömyys johtuu opiskelusta tai lyhytaikaisesta työttömyydestä
 - o Työttömyyden tilapäisyyttä arvioidaan huomioiden velallisen todelliset työllistymismahdollisuudet
 - o Yli 18 kuukautta kestänyt työttömyys ei ole enää tilapäistä

- Velkajärjestelylaissa esitetyt yleiset esteet (10 §):
 1. Maksuvelvollisuus perustuu rikokseen
 2. Velallinen on epäiltynä tai syytettynä rikoksesta, jonka perusteella voidaan määrätä maksuvelvollisuus
 3. Velka on syntynyt elinkeinotoiminnassa, jossa velkojia on kohdeltu törkeään sopimattomasti
 4. Velallinen on tarkoituksellisesti heikentänyt omaa taloudellista asemaansa
 5. Velallinen on ulosottomenettelyssä salannut tulojaan/varojaan
 6. Velallinen on tahallaan antanut vääriä tietoja omasta taloudellisesta tilanteesta
 7. Velkaantuminen on johtunut piittaamattomuudesta
 8. Velallinen on velkajärjestelyä varten antanut vääriä tietoja taloudellisesta tilanteestaan
 9. On perusteltu syy olettaa, ettei velallinen tulisi noudattamaan maksuohjelmaa
 10. Velalliselle on jo aiemmin myönnetty velkajärjestely
 11. Kyseessä on yksityishenkilöiden välinen velka, jonka järjesteleminen olisi kohtuutonta esim. merkittävä vahingonkorvaus

- Esteperusteet ovat harkinnanvaraisia ja velkajärjestely voidaan painavasta syystä myöntää esteperusteesta huolimatta
 - o Huomioon otetaan velkaantumisesta kulunut aika, velalliset toimet velkojen maksamiseksi, muut olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velalliselle ja velkojille

VELAN VANHENTUMINEN

- Velan vanhentumista sääntelee vanhentumislaki (728/2003)
 - o Yleislaki eli erityislaeissa voi olla omia saatavan vanhentumista koskevia säädöksiä
- Lain säännöksistä ei saa poiketa velallisen vahingoksi
- Jos velallinen maksaa vanhentuneen saatavan, ei hänellä ole oikeutta saada suoritusta takaisin
 - o Poikkeuksena tilanteet, joissa velallinen ei ole tiennyt saatavan olleen vanhentunut
- Velkojalla on näyttötaakka siitä, ettei velka ole vanhentunut tai että sen vanhentuminen on katkaistu asianmukaisesti
- Velallisen esittäessä väitteen velan vanhentumisesta, on perintä keskeytettävä ja selvitettävä onko perinnän jatkamiselle edellytykset
- Yleinen vanhentumisaika 3 vuotta
 - o Voidaan vapaaehtoisesti katkaista, jolloin aika alkaa kulua uudestaan
 - o Vanhentuminen katkeaa, kun osapuolet sopivat järjestelyistä, vakuudesta tai muusta velan ehtojen muutoksesta, velallinen suorittaa velkaa tai velkoja muistuttaa velasta
- Jos velasta on annettu ulosottoperuste, vanhentumisaika on 5 vuotta
- Huom! Erityislaeissa voi olla omia säännöksiä velan vanhentumisesta ja silloin edellä mainitut eivät tule sovellettaviksi
 - o Esim. verovelka vanhenee lopullisesti maksuunpanovuoden jälkeen viidessä vuodessa

Lisätietoa: kkv.fi (Velkojen yleiset vanhentumisaajat)

VELAN LOPULLINEN VANHENTUMINEN

- Luonnollisen henkilön sopimukseen perustuva rahavelka vanhentuu viimeistään, kun sen erääntymisestä on kulunut 20 vuotta
 - o Jos myös velkoja on luonnollinen henkilö, vanhentumisaika on 25 vuotta
- Jos velalle on haettu velkomustuomio, se vanhenee lopullisesti 15 vuoden kuluessa tuomiopäivästä
 - o Jos velkoja on yksityishenkilö, vanhentumisaika on 20 vuotta
- Lopullinen vanhentuminen toteutuu sen mukaan, kumpi ajankohta tulee ensin
- Ulosotossa ei automaattisesti huomioida velan vanhentumista, vaan velallisen on itse vedottava siihen ja esitettävä selvitys erääntymisestä
- Velan pääoman vanhetessa myös siihen liittyvät korot ja kulut vanhenevat

Lisätietoa: kkv.fi (Velkojen lopullinen vanhentuminen)

LÄHTEET

AlmaTalent. n.d. Ohjeet. Maksuhäiriöt. Maksuhäiriömerkinnät.

https://www.almatalent.fi/docs/librariesprovider3/ohjeet/maksuhairiot_selitteet.pdf?sfvrsn=753918ed_4&_ga=2.19360222.1.1065607950.1626350208-815632876.1621229726 Luettu 15.7.2021.

Bräysy, P. 2013. Perintä käytännössä. Helsinki: Kauppakamari.

HE 199/1996 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

HE 21/2004 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta

HE 57/2012 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista, laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

HE 109/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi luottotietolain, maksupalvelulain 86 §:n ja rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta

Kansikuva: Pixabay kuvapankkikuva. <https://pixabay.com/fi/photos/paperit-hankkeet-asiakirjoja-3819540/>

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. 2014. Kuluttaja-asiamiehen linjaus. Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä.

<https://www.kkv.fi/ratkaisut-ja-julkaisut/julkaisut/kuluttaja-asiamiehen-linjaukset/aihekohtaiset/hyva-perintatapa-kuluttajaperinnassa/#5.1> Päivitetty 17.12.2015. Luettu 29.5.2021

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. 2014. Perintäkulut ja perinnan eteneminen. <https://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/Maksut-laskut-perinta/perinta/perintakulut-ja-perinnan-eteneminen/> Päivitetty 15.5.2014. Luettu 6.8.2021.

Koulu, R. 2017. Muutoksenhaku. Teoksessa Koulu, R., Lindfors, H. & Niemi, J. Insolvenssioikeus. Helsinki: Alma Talent.

Päivitetty 24.11.2020. Luettu 15.7.2021. Vaatii käyttöoikeuden. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libproxy.tuni.fi/teos/FAGBGXCTDG#kohta:III\(\(20\)ULOSOTTO-OIKEUS\(:8.\(\(20\)Muutoksenhaku\(\(20\)ulosotossa/piste:tPi](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libproxy.tuni.fi/teos/FAGBGXCTDG#kohta:III((20)ULOSOTTO-OIKEUS(:8.((20)Muutoksenhaku((20)ulosotossa/piste:tPi)

Kulmala, S. 2021. Takaisinsaanti yksipuoliseen tuomioon. Artikkelit. Edilex. <https://www-edilex-fi.libproxy.tuni.fi/artikkelit/22229.pdf> Julkaistu 3.2.2021. Luettu 21.7.2021.

Laki saatavien perinnästä 22.4.1999/513

Laki sosiaalisesta luototuksesta 20.12.2002/1133

Laki velan vanhentumisesta 15.8.2003/728

Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 25.1.1993/57

Lehtonen, Y. 2001. Yksityishenkilön velkajärjestely. Teoksessa Lehtonen, Y., Mökkönen, K., Töyrylä, H., Seulu, M-R. & Tammenkoski, R. Perintä ja luoton-hallinta. Helsinki: Alma Talent. Päivitetty maaliskuussa 2020. Luettu 20.7.2021. Vaatii käyttöoikeuden.

[https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libproxy.tuni.fi/teos/DAHGXCTDG#kohta:12.\(\(20\)YKSITYISHENKIL\(\(d6\)N\(\(20\)VELKAJ\(\(c4\)RJESELY\(:Velkaj\(\(e4\)rjestelyn\(\(20\)tarkoitus/piste:t1eL](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libproxy.tuni.fi/teos/DAHGXCTDG#kohta:12.((20)YKSITYISHENKIL((d6)N((20)VELKAJ((c4)RJESELY(:Velkaj((e4)rjestelyn((20)tarkoitus/piste:t1eL)

Lindström, J. 2014. Luotonvalvonta ja saatavien perintä. Helsinki:

Linna, T. & Leppänen, T. 2014. Ulosotto-oikeus. I, Ulosottomenettely. Helsinki: Talentum.

Linna, T. 2008. Ulosottokaaren pääkohdat. Helsinki: Talentum.

Luottotietolaki 11.5.2007/527

Niemi, M.-L. 2014. Luotto-oikeus: luottotyypit, perintäprosessit ja takaisinsaanti. Helsinki: Talentum.

Oikeusministeriö. 2021. Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikaa lyhennetään. Tiedote. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410853/maksuhairiomerkitonjen-sailytysaikaa-lyhennetaan> Julkaistu 29.6.2021. Luettu 15.7.2021.

Pönkä, P. & Willman, P. 2005. Käytännön perintäopas. Helsinki: Edita.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Tarkista ja suojaa luottotietosi. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/laskutmyohassa/maksuhairiomerkiton/omatluottotiedot.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 15.7.2021.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Velkajärjestely. Edellytykset ja esteet. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely/edellytyksetjaesteet.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 21.7.2021.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Velkajärjestely. Hakeminen. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely/hakeminen.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 21.7.2021.

Talous- ja velkaneuvonta. 2020. Velkajärjestely. Maksuohjelma. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/pysaytavelkaantuminen/velkajarjestely/maksuohjelma.html> Julkaistu 2.12.2020. Luettu 21.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Järjestelylainat. <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/jarjestelylainat/> Luettu 16.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Milloin maksuhäiriömerkintä tulee? <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/maksuhairiomerkiton/milloin-maksuhairiomerkiton-tulee/> Luettu 15.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Sosiaalinen luotto. <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/sosiaalinen-luotto/> Luettu 16.7.2021.

Takuusäätiö. n.d. Takuusäätiön takaus pankkilainaan. <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/velkojen-maksukeinot/takuusaation-takaus-pankkilainaan/> Luettu 16.7.2021.

Tampereen kaupunki. n.d. Sosiaalinen luotto. <https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimentulo/sosiaalinen-luotto.html> Luettu 16.7.2021.

Ulosottokaari 15.6.2007/705

Ulosottolaitos. 2021. Miten palkasta ulosmitattava määrä lasketaan. <https://ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoaulosotosta/tietoavelalliselle/mitenulosmitattavamaalarasketaan.html> Julkaistu 1.1.2021. Luettu 14.7.2021.

Ulosottolaitos. 2019. Uutiset. Lakimuutos toi veloille lopullisen eräpäivästä laskettavan vanhentumisajan. <https://ulosottolaitos.fi/fi/index/ulosottolaitos/ajankohaista/verkkouutisetjatiedotteet/2019/lakimuutostoiveloillelopullisenerapavastalaskettavanvanhentumisajan.html> Julkaistu 27.12.2019. Luettu 21.7.2021.

Willman, P. 2019. Saatavien perintä. Helsinki: Edita.

LIITTEET

Liite 1. Velkojen selvittely: Kenelle olen velkaa?

Liite 2. Saldotiedustelu

Liite 3. Lista perintätoimistoista

Velkojen selvittely: Kenelle olen velkaa?

Omat luottotiedot voi tarkistaa kerran vuodessa veloitusetta. Muista tarkistaa molempien rekisterinpitäjien tiedot.

Asiakastieto: <https://www.asiakastieto.fi/omatieto/fi/tuotteet/omien-tietojen-tarkastus>

Bisnode (nykyään osa Dun & Bradstreetiä): <https://my.bisnode.fi/data>

Ulosottoasiat voit tarkistaa ulosoton sähköisestä palvelusta:

<https://asiointi2.oikeus.fi/ulosotto/#/>

- Huom! Muista tarkistaa myös päättyneet asiat ja päättymisen peruste. Jos asia päättynyt varattomuusesteen, velka on palautunut takaisin velkojalle.

Näiden tietojen pohjalta tiedät jo paremmin, kenelle olet velkaa. Nämä tiedot eivät kuitenkaan välttämättä sisällä kaikkia velkojasi. Muista siis pyytää saldotiedot perintätoimistoilta. Osalla perintätoimistoista on myös omat sivut, joille kirjautumalla pääsee tarkastelemaan omia avoimia saatavia.

Saldotiedustelu

Lähetä alla oleva teksti velkojille sähköpostilla tai postitse. Yleisimmin käytettyjen perintätoimistojen sähköpostiosoitteet löydät seuraavalta sivulta.

Pyydän lähettämään kirjallisena seuraavat tiedot kaikista veloistani, myös parhaillaan ulosottoperinnässä olevista veloista:

- Velan kokonaismäärä sekä pääoma, korot ja kulut eriteltynä
- Velassa mahdollisesti yhteisvastuullisina olevien henkilöiden nimet sekä tiedot vakuuksista ja takaajista
- Velkojan nimi ja mahdollisen alkuperäisen velkojan nimi, jos velkoja on vaihtunut
- Ajankohta, jolloin saatava on syntynyt tai luotto myönnetty
- Velan alkuperäinen luotto-, viite- tai laskunumero ja mahdollinen perintätoimiston oma tunnistenumero
- Tuomion antopäivä ja tuomioistuimen nimi, mikäli velalle on vahvistettu täytäntöönpanoperuste

Tarvitsen kirjallisen vastauksen myös, mikäli teillä ei ole minulta saatavia tai olette myyneet, palauttaneet tai siirtäneet minua koskevia saatavia tai osan niistä toiselle velkojalle. Tarvitsen tiedon myös, jos velassa mahdollinen yhteisvastuullinen henkilö on maksanut saatavan osittain tai kokonaan. Pyydän toimittamaan tiedot viimeistään/.....20.... alla olevaan osoitteeseen.

Nimi:

Syntymäaika:

Osoite:

Puhelinnumero:

Lisää kirjeeseen myös allekirjoituksesi.

Viestipohjassa on hyödynnetty Takuusaatiön Opas velkojen selvittämiseen mallia.

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/11/Takuusaatio_velkaopas_final_saavutettava.pdf

Lista perintätoimistoista

TOIMINIMI	APUTOIMINIMI	POSTIOSOITE	SÄHKÖPOSTI
Aasa Oy	Aasa Rahoitus	Mannerheiminaukio 1 A, 00100 Helsinki	asiakaspalvelu@aasa.fi
Arisma Oy		Rantakatu 15 B, 23500 Uusikaupunki	perinta@arisma.fi
Aurajoki Nordic Oy	iKassa Finland	PL 710, 20101 Turku	perinta@ikassa.fi
Axactor Finland Oy		Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä	perinta@axactor.fi
B. plan Oy		Eerikinkatu 7 a A 1, 20100 Turku	asiakaspalvelu@bplan.fi
BRANG Oy		Lemminkäisenkatu 14-18, 20520 Turku	info@brang.fi
Cash-In Consulting Oy Ab	Cash-In Perintä	Teirgatan 6, 65350 Vaasa	cash-in@cash-in.fi
Certum Collection Oy	Certum Perintä	Hämeenkatu 26 A, 33200 Tampere	perinta@certum.fi
Colecta Group Oy	Colecta Perintä	Tohlopinranta 10, 33270 Tampere	asiakaspalvelu@colectaperinta.fi
Collectia Oy		Vesterbackavägen 22, 01120 Västerskog	info@collectia.eu
CreditVisor Oy		PL 104, 00101 Helsinki	asiakaspalvelu@creditvisor.fi
Debito Oy		PL 30, 02601 Espoo	support@debito.fi
Finance House Nord Oy		Kumpulantie 3 A 3, 00520 Helsinki	info@fhnord.fi
Finvoicer Group Oy	Finvoicer, Finvoicer Perintä, Onecapital	Ajurinkatu 2, 20100 Turku	asiakaspalvelu@finvoicer.fi
Gothia Oy	Arvato Finance	PL 722, 20101 Turku	info.fi@gothiagroup.com
Incredit Nordic Oy	InNordic Pysäköinti	Puuvillakatu 4 C 4, 30100 Frossa	asiakaspalvelu@incredit.fi
Intrum Oy		PL 47, 00811 Helsinki	asiakaspalvelu@intrum.com
Lowell Suomi Oy	Pikaperintä, Contant-International, Contant Credit Management, Tehokarhu, Perimistöimisto Contant, Contant, Lindorff, Lowell	PL 20, 20101 Turku	saldot@lowell.com
Modhi Finland Oy	Debtia	PL 1188, 00101 Helsinki	asiakaspalvelu@modhi.fi
Nordfin Capital Oy		c/o Business Hotel, Brahenkatu 2, 20100 Turku	support.finland@nordfincapital.com
Norra Finans Oy		Pohjoisesplanadi 35, 00100 Helsinki	info@norrafinans.com
OK Perintä Oy	Vaasan Perintätoimisto, OK Laskutuspalvelu OK Faktureringstjänst, AL Perintä, OK Credit, Perintälinkki, C-Port, OK PreCollection, Jeremidas	PL 442, 65101 Vaasa	okperinta@okperinta.fi
Oy Aurum Contactor Ltd		PL 155, 33201 Tampere	info@aurumcontactor.fi
PayEx Suomi Oy		PL 178, 15101 Lahti	asiakas@payex.com
Perintäritari Oy		Seuralantie 5 lh. 303, 60220 Seinäjoki	info@perintaritari.com
Perintätoimisto Collection Oy Kari Kalliokoski		Hirvijoentie 1033, 62200 Kauhava	kari.kalliokoski@collectionoy.fi

Perintätoimisto Kallio Oy		PL 20, 15111 Lahti	asiakaspalvelu@perintatoimistokallio.fi
Pirkan Perintä Oy		Muuraintie 5 A 6 a, 33960 Pirkkala	toimisto@pirkanperinta.com
PRA Suomi Oy	Aktiv Kapital	PL 274, 00100 Helsinki	asiakaspalvelu@pragroup.fi
PS Perintä Oy	Rinnakkaistoiminimi PS Indriving Oy	Urho Kekkosenkatu 4-6 E, 00100 Helsinki	asiakaspalvelu@psperinta.com
Resonia Oy		PL 44, 00101 Helsinki	asiakaspalvelu@resonia.fi
Ropo Capital Oy		PL 25, 70101 Kuopio	asiakaspalvelu@ropocapital.fi
Santander Consumer Finance Oy	SCF Rahoitus	00058 SANTANDER	Asiointi vain Santander verkkopalvelussa
Scalaria Finland Oy		PL 3, 00701 Helsinki	asiakaspalvelu@scalaria.fi
Semper Fidelis avoin yhtiö		Kainuuntie 3 A 6, 88600 Sotkamo	info@semperfidelis.fi
Sergel Oy		PL 92, 15141 Lahti	asiakaspalvelu@sergel.com
Suomen Kuntaperintä Oy	Sarastia Perintä	PL 1, 15110 Lahti	asta.perinta@kuntaperinta.fi
Suomen Laaturperintä Oy		Teknobulevardi 3-5, 01530 Vantaa	info@laaturperinta.fi
Suomen Perintäyhtiö Oy		PL 23, 70101 Kuopio	info@perintayhtio.fi
Svea Perintä Oy	Suomen Asiakasperintä, Pohjoismaiden Perintä, Suomen Perintäkeskus, Svea Lex, Itä-Uudenmaan Lakiasiaintoyhdistys, Perintävoima, Perintävakanssi	Mechelininkatu 1 A, 00180 Helsinki	Asiointi vain verkkosivun yhteydenottolomakkeella
Tehoperintä Oy	Perimistöimisto Finnperintä	Sibeliuksenkatu 18, 04400 Järvenpää	info@tehooperinta.fi
Uuva Oy	KTC Finland	PL 164, 00701 Helsinki	asiakaspalvelu@uuva.fi
Validius Group Oy	Validius Laskutuspalvelu, Validius Luottopalvelu, Validius Perintä	PL 22, 00101 Helsinki	asiakaspalvelu@validius.fi
Visma Financial Solutions Oy	Visma Duetto, Visma PPG, PPG Manager, Visma Legal	Aurakatu 8, 20100 Turku	fsf.asiakaspalvelu@visma.com
WestStar Oy	Perintätoimisto Kontio	Aleksanterinkatu 17 B, 15110 Lahti	asiakaspalvelu@kontiooperinta.fi
Ykkös Perintä Oy		PL 38, 01601 Vantaa	info@ykkosperinta.fi

Lähde: Aluehallintovirasto <https://peksi.avi.fi/yritykset?nameorid=&Type=registered>